EVIDENCE-INFORMED BEANTWOORDEN VAN ONDERWIJSVRAGEN

EVALUATIE VAN DE KENNISROTONDE

EINDRAPPORT

seo • economisch onderzoek

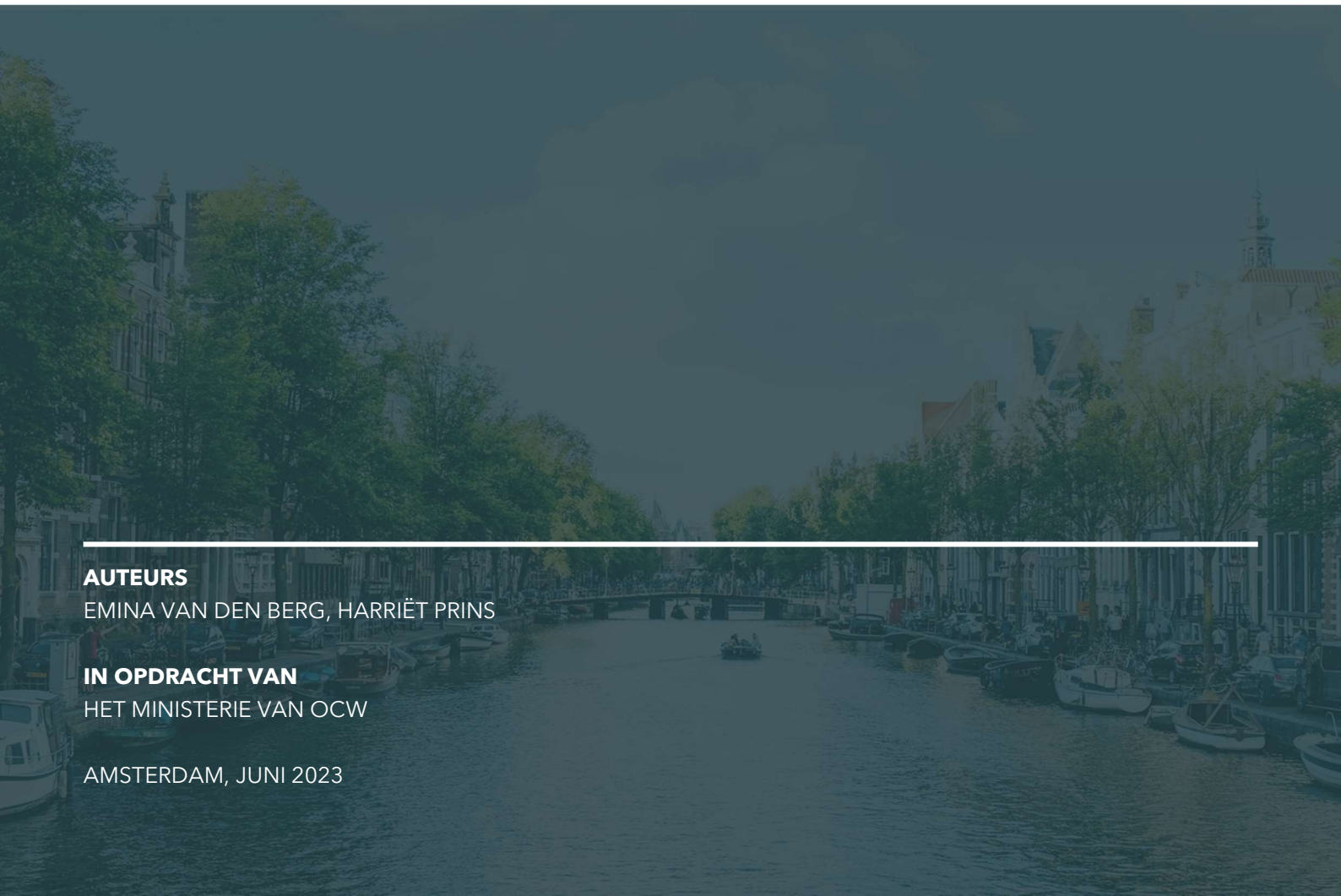

AUTEURS
EMINA VAN DEN BERG, HARRIËT PRINS

IN OPDRACHT VAN
HET MINISTERIE VAN OCW

AMSTERDAM, JUNI 2023

Samenvatting

In de periode 2016-2022 heeft de Kennisrotonde 650 vraagstellers voorzien van een nieuw wetenschappelijk onderbouwd antwoord, waar een jaarlijks groeiend aantal websitebezoekers kennis van neemt. Er zijn aanwijzingen dat hierdoor meer evidence-informed keuzes in het onderwijs worden gemaakt die leiden tot een verbeterde onderwijskwaliteit. De verwachtingen voor de toekomst doen vermoeden dat de Kennisrotonde nog niet is uitgegroeid.

De Kennisrotonde bestaat sinds eind 2015 en functioneert als een online vraagbaak voor praktijkgerichte kennisvragen van onderwijsprofessionals. Met het beantwoorden van deze vragen streeft het Nationaal Regieorgaan Onderwijsonderzoek (NRO) naar een betere verspreiding en toepassing van bestaande wetenschappelijke kennis en helpt de Kennisrotonde om kennislacunes te identificeren. Voor het NRO is de Kennisrotonde een belangrijk instrument voor het benutten van kennis.

Dit rapport beschrijft de resultaten van de evaluatie van de Kennisrotonde. De bevindingen zijn gebaseerd op bestaand materiaal, aangevuld met analyses op gegevens verzameld door het NRO over de Kennisrotonde en van nieuwe informatie verkregen uit enquêtes en interviews met betrokkenen bij de Kennisrotonde.

De Kennisrotonde heeft als beoogd einddoel het verbeteren van de onderwijskwaliteit door het stimuleren van evidence-informed keuzes in het onderwijs

De resultatenketen getoond in Figuur S.1 geeft inzicht in de beoogde doelen van de Kennisrotonde, de activiteiten/taken om deze beoogde doelen te bereiken en de middelen waarmee die activiteiten gefinancierd worden.

De Kennisrotonde heeft als beoogd einddoel het verbeteren van de onderwijskwaliteit door het stimuleren van evidence-informed keuzes in het onderwijs. Om dit doel te bereiken, voert de Kennisrotonde drie taken uit: het beantwoorden van gestelde vragen, het waarborgen van de kwaliteit van die beantwoording en het vergroten van het bereik van de antwoorden. De belangrijkste taak van de Kennisrotonde is het beantwoorden van vragen van onderwijsprofessionals. Deze vragen worden beantwoord door het ontsluiten van kennis uit wetenschappelijke literatuur. Het waarborgen van de kwaliteit van de beantwoording, de tweede taak, is een belangrijke voorwaarde voor het goed uitvoeren van de vraagbeantwoording. Dit wordt bijvoorbeeld gedaan door middel van (interne en externe) reviews, die er onder andere voor zorgen dat de antwoorden inhoudelijk sterk en begrijpelijk zijn. De derde taak, het vergroten van het bereik van de antwoorden, gebeurt onder andere door het publiceren van de beantwoorde vragen en de bijbehorende antwoorden op de website van de Kennisrotonde en door het organiseren van bijeenkomsten en workshops.

De financiering van de Kennisrotonde komt uit verschillende bronnen. De belangrijkste is de jaarlijkse Rijksbijdrage van het ministerie van OCW, incidenteel aangevuld met aanvullende middelen voor specifieke onderwerpen zoals het NP Onderwijs. Daarnaast legt het NRO sinds de oprichting van de Kennisrotonde zelf ook geld bij om de Kennisrotonde in stand te kunnen houden. Vragen van jeugdprofessionals worden beantwoord met een tijdelijke subsidie vanuit de Nationale Wetenschapsagenda.

Figuur S.1 Resultatenketen Kennisrotonde

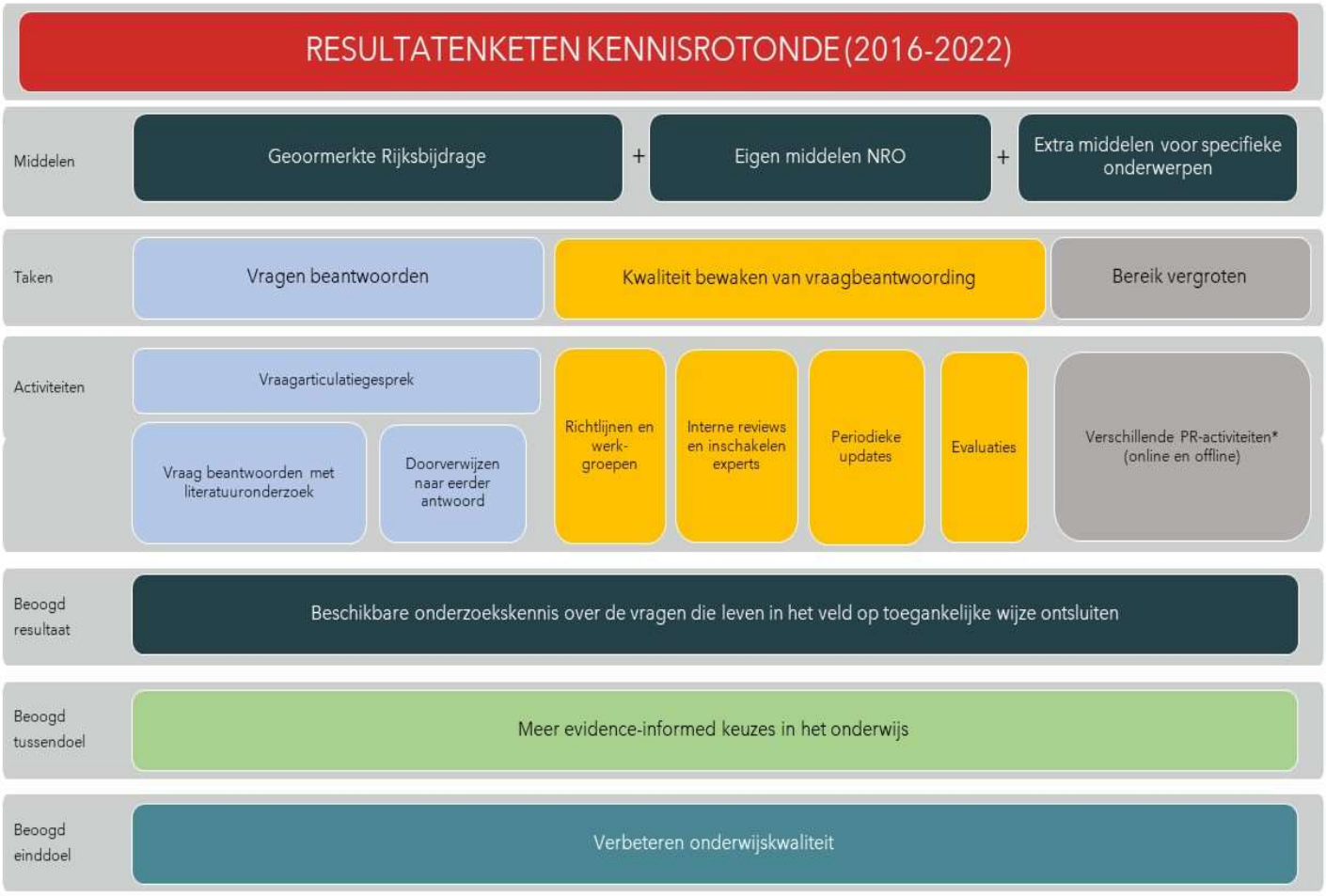

De Kennisrotonde slaagt erin om zijn drie taken succesvol uit te voeren en daarmee wetenschappelijke kennis en inzichten ter beschikking te stellen aan een sterk toenemend aantal websitebezoekers

Sinds de oprichting van de Kennisrotonde zijn er tot en met 2022 bijna 1.500 vragen behandeld, waarvan 650 voorzien van een nieuw antwoord. In de overige gevallen zijn vraagstellers doorverwezen naar eerdere antwoorden op Kennisrotonde.nl of naar een andere bron zoals Onderwijskennis.nl. Het beantwoordingsproces is gaandeweg steeds verder geprofessionaliseerd door de inzet en input van de betrokkenen bij de Kennisrotonde. De kwaliteitsborging heeft steeds meer inhoud heeft gekregen en de lat qua kwaliteit is hoger komen te liggen. Zo wordt er sinds kort ook gebruikgemaakt van externe reviewers en zijn nagesprekken met vraagstellers een standaardonderdeel geworden in het beantwoordingsproces. Daarbij is ook het bereik van de Kennisrotonde over tijd sterk toegenomen, van ruim 33.000 unieke websitebezoekers in 2016 naar bijna 370.000 in 2022.

Harde conclusies zijn op basis van de beschikbare informatie niet mogelijk, maar er zijn aanwijzingen dat de Kennisrotonde doeltreffend is

Op basis van de beschikbare informatie is het niet mogelijk om harde conclusies te trekken over de doelrealisatie en doeltreffendheid van de Kennisrotonde. Hiervoor is te weinig informatie beschikbaar over het al dan niet bereiken van het doel van de Kennisrotonde: het verbeteren van de onderwijskwaliteit door meer evidence-informed keuzes. Er is namelijk bij een relatief beperkt aantal vraagstellers en websitebezoekers geïnventariseerd of deze doelen bereikt zijn. Een deel daarvan geeft aan dat het antwoord heeft geholpen bij het maken van keuzes en dat het antwoord ook daadwerkelijk heeft geleid tot onderwijsverbetering. Er zijn dus wel aanwijzingen dat de

Kennisrotonde doeltreffend is, maar het is moeilijk om conclusies te trekken over de mate waarin dat het geval is. Om hier meer zicht op te krijgen zou bijvoorbeeld een grootschalige representatieve peiling onder onderwijsprofessionals kunnen worden gehouden.

Vanwege het ontbreken van harde conclusies over de doeltreffend van de Kennisrotonde, kan de doelmatigheid niet beoordeeld worden. Doelmatigheid gaat namelijk over de vraag of de verhouding tussen de uitgaven en impact van de Kennisrotonde optimaal is geweest. Wel zijn een aantal indicatoren opgesteld die de verhouding tussen de totale uitgaven en de prestaties van de Kennisrotonde in beeld brengen. Het doel hiervan beperkt zich echter tot het inzicht bieden in de ontwikkeling van verschillende indicatoren voor het functioneren van de Kennisrotonde, zonder dat daar een oordeel over wordt gegeven. Er zijn namelijk geen normbedragen of streefwaardes verbonden aan deze indicatoren.

De gemiddelde kosten per unieke websitebezoeker in de periode 2016-2022 zijn sterk gedaald, van €28 per websitebezoeker in 2016 naar €3 per websitebezoeker in 2022. Dit komt doordat het aantal unieke websitebezoekers sterk is gestegen en daarmee het bereik van de antwoorden is toegenomen. De laatste jaren lijken de uitgaven per unieke websitebezoeker te stabiliseren. De kosten per behandelde vraag schommelen. De trend is wel dalend, mogelijk doordat het minder vaak nodig is om een nieuw antwoord te formuleren en er meer doorverwezen kan worden naar eerdere antwoorden op Kennisrotonde.nl of andere bronnen zoals Onderwijskennis.nl. De kosten per nieuw antwoord (dus het uitvoeren van een wetenschappelijk literatuuronderzoek) schommelen ook, maar daar is de trend eerder stijgend dan dalend. Vooral in de eerste jaren stegen de kosten per antwoord, de laatste jaren lijken ze te stabiliseren. De complexiteit van vragen en de kwaliteit van de antwoorden, waarover geen informatie voorhanden is, kunnen een rol spelen in de gemiddelde uitgaven per nieuwe vraag.

Ook is berekend hoeveel vragen bij benadering beantwoord kunnen worden met de jaarlijkse Rijksbijdrage van €800.000, gebruikmakend van de totale uitgaven in de periode 2016-2022 en het totaal aantal behandelde vragen. Met een gemiddeld bedrag van €5.706 per behandelde vraag, kunnen met een budget van €800.000 in totaal 140 vragen per jaar worden behandeld. Eenzelfde berekening voor enkel het aantal nieuwe antwoorden resulteert in een gemiddeld bedrag van €12.975 per nieuw antwoord, wat de haalbaarheid van 62 nieuwe antwoorden per jaar inschat bij een Rijksbijdrage van €800.000. Daarmee zou het doel van 100 nieuwe antwoorden per jaar dus niet bereikt kunnen worden. Hierbij moet worden opgemerkt dat dit een sterk versimpelde manier is om naar de totale uitgaven te kijken, aangezien deze bestaan uit vaste en variabele kosten en vragen mogelijk variëren in complexiteit.

Een verdere groei van de Kennisrotonde ligt in de lijn der verwachting, maar brengt ook risico's met zich mee

De Kennisrotonde is een uniek Nederlands concept dat onderzoek en onderwijspraktijk met elkaar verbindt en al ruim 7 jaar bestaat. Dat er nog steeds behoefte is aan de Kennisrotonde blijkt uit de stijgende trend van het aantal vragen voorafgaand en na van de coronapandemie en het groeiend aantal websitebezoekers. Verwachtingen voor de toekomst gebaseerd op bijvoorbeeld het Groeifonds, het aantal ingediende vragen in 2023 tot dusver en de kansen die het NRO zelf ziet voor een grotere rol voor de Kennisrotonde in de beantwoording van beleidsvragen, doen vermoeden dat de Kennisrotonde nog niet is uitgegroeid.

Verdere groei van het aantal vragen brengt een aantal risico's met zich mee, zoals een risico op een ontoereikend budget om alle vragen in behandeling te nemen. Als het aantal vragen verder toeneemt, is er ook meer budget nodig. Als de Rijksbijdrage niet meegroeit zal het NRO zelf steeds meer geld moeten toeleggen, wat ten koste gaat van andere activiteiten binnen NRO waarvoor deze middelen eigenlijk bedoeld zijn. Ook is er een risico op

onvoldoende capaciteit met als mogelijk gevolg een oplopende doorlooptijd wat eerder het geval is geweest. Bovendien heerst er een spanningsveld tussen kwaliteit en doorlooptijd. De kwaliteit van het antwoord moet hoog en tegelijkertijd relatief snel zijn. Omdat de doorlooptijd al enige tijd een aandachtspunt is, zal het bij een toenemend aantal vragen steeds lastiger worden om een korte doorlooptijd te realiseren. De uitkomsten van deze evaluatie werpen ook de vraag op in hoeverre het nodig is om vast te blijven houden aan het streven van een doorlooptijd van maximaal 10 weken. Vraagstellers hebben vaak geen haast met het antwoord en zijn over het algemeen tevreden over de huidige doorlooptijd die vaak langer is dan 10 weken. Bovendien helpt de vraagarticulatie an sich vraagstellers vaak al een eind op weg. Voor de toekomst valt daarom te overwegen om een meer praktischere doelstelling op het gebied van doorlooptijd te hanteren: alleen waar nodig snel (binnen 10 weken), in overige gevallen minder snel (bijvoorbeeld binnen 15 weken).

Inhoudsopgave

Samenvatting			i
1	Inleiding		1
	1.2	De Kennisrotonde	1
	1.3	Onderzoeksvragen en onderzoeksmethode	2
	1.4	Leeswijzer	3
2	Resultatenketen		5
	2.1	Inzet van middelen, taken en activiteiten	5
	2.2	Vraagbeantwoording	7
	2.3	Kwaliteit bewaken	11
	2.4	Bereik vergroten	12
3	Doelrealisatie, doeltreffendheid en doelmatigheid		14
	3.1	Gebruik	14
	3.2	Bereik, bekendheid en tevredenheid	21
	3.3	Doeltreffendheid	26
	3.4	Doelmatigheid	27
4	Geleerde lessen en verwachte ontwikkelingen		32
	4.1	Stimulerende en belemmerende factoren	32
	4.2	Experiment versnelde Kennisrotonde	33
	4.3	Verwachte ontwikkelingen	35
Referenties			38
Bijlage A	Vragenlijst vraagstellers		39
Bijlage B	Vragenlijst websitebezoekers		43

1 Inleiding

De Kennisrotonde is eind 2015 gelanceerd door het NRO om actuele kennisvragen uit de onderwijspraktijk te beantwoorden. Dit rapport doet verslag van de evaluatie van de Kennisrotonde over de periode 2016 tot en met 2022. Het vaststellen van de doelrealisatie, doeltreffendheid en doelmatigheid staan hierin centraal.

1.2 De Kennisrotonde

De Kennisrotonde bestaat sinds eind 2015 als een digitaal loket voor de beantwoording van kennisvragen uit de onderwijspraktijk. Zo wordt bijgedragen aan een betere verspreiding en benutting van bestaande wetenschappelijke kennis en inzicht gegenereerd in waar kennislacunes zijn. De Kennisrotonde is onderdeel van het Nationaal Regieorgaan Onderwijsonderzoek (NRO) en is een belangrijk kennisbenuttingsinstrument van het NRO. De Kennisrotonde beantwoordt concrete en onderzoekbare kennisvragen. Iedereen die werkt in of nabij de onderwijspraktijk of het onderwijsbeleid van het basisonderwijs, voortgezet onderwijs, (voortgezet) speciaal onderwijs, middelbaar beroepsonderwijs, een lerarenopleiding of volwasseneneducatie kan vragen stellen aan de Kennisrotonde. Op basis van tijdelijke financiering vanuit de Nationale Wetenschapsagenda (NWA) kunnen ook jeugdprofessionals vragen stellen. Vragen kunnen worden gesteld via het online vraagformulier op https://www.kennisrotonde.nl/stel-je-vraag. Nadat de vraag is ingediend, neemt de Kennisrotonde contact op met de vraagsteller om de vraag te verhelderen en aan te scherpen tot een onderzoekbare vraag.[1] De zogenoemde kennismakelaars (onderzoekers[2]) van de Kennisrotonde gaan vervolgens aan de slag om de vraag te beantwoorden. Ze bestuderen hiervoor wetenschappelijke literatuur en raadplegen zo nodig experts. Er wordt een reviewproces doorlopen dat de wetenschappelijke kwaliteit borgt. Ook vindt een tekstredactie plaatst. De vraagsteller ontvangt vervolgens een schriftelijk antwoord (in de vorm van een overzichtsstudie). Het (geredigeerde) antwoord wordt daarnaast breed gedeeld via onder andere de website van de Kennisrotonde om ook anderen in de onderwijspraktijk of het onderwijsbeleid te kunnen informeren/helpen.

Het NRO heeft zelf de doelstellingen in het jaarplan van de Kennisrotonde voor 2021-2022 als volgt verwoord:

- De Kennisrotonde zorgt met verschillende activiteiten voor zichtbaarheid, verbinding en borging van de wetenschappelijke kwaliteit en toegankelijkheid.
- De ambitie van het NRO is dat er per jaar ten minste 100 vragen snel beantwoord worden (binnen 10 weken) op een wetenschappelijk verantwoorde en toegankelijke wijze.
- Vergroten van het bereik: de online antwoorden trekken een bereik van minimaal 200.000 unieke bezoekers per jaar. Het streven is dat dit bereik met 25 procent groeit. Dit doet het NRO door te investeren in online en offline PR-activiteiten en door samen te werken met diverse partnerorganisaties.
- Borgen van de wetenschappelijke kwaliteit en toegankelijkheid door het betrekken van inhoudelijke experts.
- Eens per drie jaar updaten van antwoorden als er nieuwe wetenschappelijke inzichten zijn die de conclusies van eerdere studies anders doen uitpakken.

---

1 Het is ook mogelijk dat de vraag ongeschikt wordt bevonden om te beantwoorden door de Kennisrotonde, bijvoorbeeld omdat de vraag niet concreet genoeg of niet onderzoekbaar is. De vraagsteller wordt dan vaak wel doorverwezen naar andere bronnen of eerdere antwoorden die zijn gepubliceerd op Kennisrotonde.nl.

2 Kennismakelaars zijn doorgaans ervaren onderzoekers die werkzaam zijn bij een onderzoeksbureau en naast hun huidige baan enkele uren per week werken voor de Kennisrotonde.

- Thematisch uitlichten van Kennisrotonde-antwoorden op Onderwijskennis.nl, indien er themapagina's[3] zijn over het desbetreffende onderwerp.

1.3 Onderzoeksvragen en onderzoeksmethode

Dit onderzoek is bedoeld om het functioneren van de Kennisrotonde over de periode van 2016 tot en met 2022 te evalueren. De evaluatie zal worden gebruikt door het ministerie van OCW om te besluiten over de financiering van de Kennisrotonde en om te bezien welke rol het instrument heeft binnen de bredere Kennisinfrastructuur. De evaluatie brengt in kaart in hoeverre de Kennisrotonde de gestelde doelen bereikt en in hoeverre dat op doeltreffende en doelmatige wijze gebeurt. Meer specifiek worden op basis van drie thema's de volgende onderzoekvragen beantwoord:

Thema I: Resultatenketen

1. Wat zijn de ingezette middelen en instrumenten en wat zijn en waren de te bereiken doelen?
2. Hoe verloopt het proces van vraagarticulatie en vraagbeantwoording? Hoe dragen kennismakelaars bij aan dat proces, welke expertise hebben zij, hoe vindt kwaliteitscontrole plaats?
3. In hoeverre wordt er aan kwaliteitsontwikkeling gewerkt, zowel wat betreft het proces als het product?
4. Hoe wordt vormgegeven aan evalueren en bijsturen? Zijn eerdere aanbevelingen uit onderzoeken daarbij meegenomen?

Thema II: Doelrealisatie, doeltreffendheid en doelmatigheid

5. Is er sprake van een groeiend aantal gestelde vragen en in welke mate worden de vragen beantwoord? Is er sprake van een groei in diversiteit van thema's en voor welke thema's is er vooral veel interesse?
6. In welke mate wordt er gebruikgemaakt van de Kennisrotonde? Specifieker, hoeveel mensen worden er bereikt? Welke actoren worden goed bereikt en welke minder? In hoeverre is de Kennisrotonde bekend onder de actoren?
7. In hoeverre zijn de vragenstellers tevreden over de door de Kennisrotonde geleverde antwoorden? In hoeverre bleken de geleverde antwoorden bruikbaar in de praktijk?
8. In welke mate lukt het om de wetenschappelijke kwaliteit, een vertaalslag naar de toepasbaarheid in de praktijk, de toegankelijkheid en een snelle doorlooptijd te borgen?
9. In hoeverre is de Kennisrotonde doeltreffend?
10. In welke mate zijn de kennis en ervaring van kennismakelaars voorwaardelijk voor succes?
11. In hoeverre is de Kennisrotonde doelmatig? Op welke wijze wordt de doelmatigheid van de activiteiten geborgd? Zijn er eventueel besparingsopties?

Thema III: Geleerde lessen en verwachte ontwikkelingen

12. Wat zijn de mechanismen die hebben geleid tot bepaalde successen? Zijn er factoren geweest die het functioneren van de Kennisrotonde hebben belemmerd? Zo ja welke?
13. Zijn er zaken te leren uit het proces rondom de 'versnelde Kennisrotonde' t.b.v. het NP Onderwijs?
14. Wat zijn de te verwachten ontwikkelingen, zoals verandering van het aantal gebruikers of extra inzet van de Kennisrotonde voor beleidsvragen? Is er een trend vanaf 2015 – 2022 waarneembaar? En welke scenario's kunnen hiervoor worden geschetst, waarbij zowel de benodigde middelen, de doorlooptijd als de risico's in kaart worden gebracht?

[3] Deze werden voorheen kennispleinen genoemd.

15. Hoe kunnen successen van de Kennisrotonde in de toekomst verder worden versterkt? Op welke terreinen is verdere ontwikkeling mogelijk om doelstellingen te behalen, bekendheid te vergroten dan wel procesverbeteringen door te voeren? En hoe kan dit worden gerealiseerd?

Voor het beantwoorden van bovenstaande vragen is gebruikgemaakt van vier verschillende bronnen:

- **Bestaande literatuur**: Sinds 2016 zijn enkele onderzoeken gedaan naar de Kennisrotonde, waaronder een recente zelfevaluatie van het NRO en een evaluatie in 2020 onder leiding van Ruud van der Aa.[4]
- **Groepsinterviews met betrokkenen bij de Kennisrotonde**: Er zijn vijf groepsgesprekken gehouden met stafmedewerkers van de Kennisrotonde (o.a. de coördinator van de Kennisrotonde), kennismakelaars, interne reviewers en een tweetal beleidsmedewerkers van OCW.
- **Verzamelde gegevens door het NRO over de Kennisrotonde**: Het NRO verzamelt verschillende gegevens over activiteiten rondom de Kennisrotonde, bijvoorbeeld het aantal ingediende vragen en het aantal (unieke) websitebezoekers.
- **Enquête onder websitebezoekers en vraagstellers**: Dit betreft een herhaling van de enquêtes die zijn uitgevoerd voor de eerdergenoemde evaluatie van Van der Aa et al. (2020). In totaal zijn 152 vraagstellers en 85 websitebezoekers benaderd om deel te nemen aan de enquêtes. Dit betreft degenen die sinds 2021[5] een vraag hebben ingediend of de website hebben bezocht en toestemming hebben gegeven om hen te mogen benaderen. Aan ons verzoek hebben 23 vraagstellers (15 procent) en 25 websitebezoekers (29 procent) gehoor gegeven. Vanwege de relatief lage aantallen respondenten zijn deze resultaten vergeleken met die van eerdere evaluaties. Ten eerste: de evaluatie van Van der Aa et al. (2020), waarvoor enquêtes zijn gehouden onder 60 vraagstellers en 19 websitebezoekers en interviews zijn afgenomen bij 22 vraagstellers en 3 websitebezoekers. Ten tweede: de evaluatie van Van den Berg & Van Urk (2020), waarvoor interviews zijn afgenomen bij 25 websitebezoekers.

1.4 Leeswijzer

Dit rapport is als volgt opgebouwd. Hoofdstuk 2 geeft een beeld van de zogenoemde resultatenketen van de Kennisrotonde, die de ingezette middelen, taken en activiteiten beschrijft. Hoofdstuk 3 beschrijft de doelrealisatie, doeltreffendheid en doelmatigheid van de Kennisrotonde, voor zover vast te stellen. In Hoofdstuk 4 komen de geleerde lessen tot nu toe en de verwachte ontwikkelingen van de Kennisrotonde aan bod. Hoofdstuk 5 sluit af met de conclusies van het onderzoek. Bijlagen A en B bevatten de vragenlijsten die onder vraagstellers en websitebezoekers zijn uitgezet.

Onderstaande tabel geeft een schematisch overzicht van de vindplaats in het rapport van de antwoorden op de verschillende onderzoeksvragen.

Tabel 1.2 Vindplaats in het rapport van de beantwoording van de onderzoeksvraag

Onderzoeksvraag	Onderwerp	Vindplaats
1	Middelen, taken, activiteiten en doelen	Hoofdstuk 2, paragraaf 2.1
2	Vraagarticulatie en vraagbeantwoording	Hoofdstuk 2, paragraaf 2.2

4 Van der Aa et al. (2020). *Benutting van antwoorden van de Kennisrotonde. Een verkenning*. Den Haag: NRO Kennisrotonde.

5 Deze keuze is gemaakt om te voorkomen dat mensen zouden worden benaderd die eerder ook al voor de evaluatie door Van der Aa et al. (2020) waren benaderd.

3 + 4 + 10	Kwaliteitscontrole en -borging	Hoofdstuk 2, paragraaf 2.3
5	Gebruik	Hoofdstuk 3, paragraaf 3.1
6 +7	Bereik, bekendheid en tevredenheid	Hoofdstuk 3, paragraaf 3.2
8 + 9	Doeltreffendheid	Hoofdstuk 3, paragraaf 3.3
11	Doelmatigheid	Hoofdstuk 3, paragraaf 3.4
12	Stimulerende en belemmerende factoren	Hoofdstuk 4, paragraaf 4.1
13	Versnelde procedure NP Onderwijs	Hoofdstuk 4, paragraaf 4.2
14 + 15	Verwachte ontwikkelingen en verbetertrajecten	Hoofdstuk 4, paragraaf 4.3

2 Resultatenketen

Het beoogde einddoel van de Kennisrotonde is het verbeteren van de onderwijskwaliteit door het stimuleren van meer evidence-informed keuzes binnen het onderwijs. Dit wil het NRO bereiken door aanwezige onderzoekskennis op toegankelijke wijze beschikbaar te maken. Om hiervoor te zorgen, heeft de Kennisrotonde drie taken: het beantwoorden van vragen, het bewaken van de kwaliteit van die beantwoording en het vergroten van het bereik.

Om een beeld te kunnen geven van de doelrealisatie, doeltreffendheid en doelmatigheid van de Kennisrotonde (Hoofdstuk 3) is het allereerst van belang om inzichtelijk te maken wat de doelen van de Kennisrotonde zijn, hoe die doelen bereikt moeten worden en met welke middelen dit wordt gefinancierd. Dit hoofdstuk belicht daarom de zogenoemde resultatenketen van de Kennisrotonde. Per activiteit van de Kennisrotonde wordt tevens nader ingegaan op de bijbehorende acties en processen.

2.1 Inzet van middelen, taken en activiteiten

Op basis van informatie uit de bestaande literatuur en in het kader van deze evaluatie gehouden groepsinterviews, is de resultatenketen van de Kennisrotonde schematisch inzichtelijk gemaakt in. De resultatenketen geeft inzicht in de beoogde doelen van de Kennisrotonde, de activiteiten om deze beoogde doelen te bereiken en de middelen waarmee die activiteiten gefinancierd worden. Het beoogde einddoel van de Kennisrotonde is het verbeteren van de onderwijskwaliteit door te stimuleren dat er meer evidence-informed keuzes worden gemaakt in het onderwijs. Regulier wetenschappelijk onderzoek is namelijk aanbodgericht: mensen moeten zelf in het aanbod zoeken naar een antwoord op hun vraag. Een groot deel van de onderwijsprofessionals heeft hier niet de tijd, motivatie of vaardigheden voor.[6] Bovendien is eenduidig en overtuigend bewijs voor wat werkt in het onderwijs vaak niet voorhanden.[7] De Kennisrotonde beoogt het maken van evidence-informed keuzes te vergemakkelijken door de beschikbare wetenschappelijke kennis op toegankelijke wijze te ontsluiten en te helpen bij de koppeling met de praktijk (het beoogde resultaat). Een belangrijk onderscheidend kenmerk van de Kennisrotonde is de vraaggestuurde insteek: vragen die leven in de praktijk worden beantwoord.

Om de beoogde resultaten en doelen te bereiken heeft de Kennisrotonde drie taken: het beantwoorden van gestelde vragen, het waarborgen van de kwaliteit van die beantwoording en het vergroten van het bereik van de antwoorden. Vragen beantwoorden is de hoofdtaak. De kwaliteit bewaken, oftewel ervoor zorgen dat de antwoorden inhoudelijk sterk en begrijpelijk zijn, is een belangrijke voorwaarde voor het goed uitvoeren van de vraagbeantwoording. Daarnaast is het vergroten van het bereik een taak van de Kennisrotonde, zodat zoveel mogelijk geïnteresseerden de beantwoorde vragen lezen en de kennis daaruit kunnen benutten in de praktijk. Het vergroten van het bereik dient er ook aan bij te dragen dat onderwijsprofessionals weten dat ze bij de Kennisrotonde terecht kunnen met hun vragen.

---

6 Schenke et al. (2019). *Beter benutten van kennis uit onderzoek en onderwijspraktijk. Kansrijke aanpakken voor docentgroepen.* Amsterdam: Kohnstamm Instituut.

7 Ulrich et al. (2021). *Omwille van goed onderwijs. Verkenning scenario's kennisinfrastructuur onderwijs.* Baarn: Galan Groep.

De taken en activiteiten van de Kennisrotonde worden gefinancierd uit verschillende bronnen. De Kennisrotonde ontvangt een jaarlijkse Rijksbijdrage van het ministerie van OCW, met incidenteel aanvullende middelen voor specifieke onderwerpen zoals het NP Onderwijs. Het NRO legt sinds de oprichting van de Kennisrotonde zelf ook geld bij voor de Kennisrotonde[8], afkomstig uit zijn basisbudget dan wel uit andere additionele middelen die het ontvangt voor het uitvoeren van zijn taken. Vragen van jeugdprofessionals worden beantwoord met een tijdelijke subsidie vanuit de Nationale Wetenschapsagenda. Paragraaf 3.4 gaat nader in op de middelen van de Kennisrotonde.

Ontwikkelingen in de tijd

De kern van de resultatenketen is onveranderd gebleven sinds de oprichting van de Kennisrotonde. Wel blijkt uit de interviews dat in de loop van de tijd een aantal ontwikkelingen heeft plaatsgevonden. Zo is er meer aandacht gekomen voor kwaliteitsbewaking en het vergroten van het bereik. Verder is de taakbeschrijving gewijzigd.

Volgens geïnterviewden is de lat qua *kwaliteit* steeds hoger komen te liggen, wat heeft geleid tot verschillende extra activiteiten om de kwaliteit te verhogen en te waarborgen. Zo worden er tegenwoordig periodieke controles gedaan op eerder gepubliceerde antwoorden om na te gaan of er nieuw onderzoek beschikbaar is dat mogelijk aanvullende of nieuwe inzichten geeft. Dit is van belang om de kwaliteit van de antwoorden op de website te waarborgen, zeker nu het bereik van de Kennisrotonde sterk is gegroeid. Ook zijn nagesprekken met de vraagstellers sinds de zomer van 2022 structureel onderdeel van het proces. Die komen voort uit een interne pilot over het leveren van nazorg aan de vraagstellers. Een nagesprek bleek een goede manier te zijn om de impact van een beantwoorde vraag te vergroten door vraagstellers te helpen met de praktische toepassing van het antwoord. Bij het toesturen van het antwoord aan de vraagsteller wordt nu altijd vrijblijvend aangeboden om het antwoord mondeling toe te lichten. Externe reviews zijn ook relatief nieuw, waarbij conceptantwoorden worden tegengelezen door een externe inhoudelijke expert. Verder worden samenwerking en verbinding met het online platform Onderwijskennis.nl steeds meer opgezocht.

Een voorbeeld van een verandering ten aanzien van het vergroten van het *bereik* is dat het aantal sectoren dat wordt bediend door de Kennisrotonde is uitgebreid. Bij de start van de Kennisrotonde mochten onderwijsprofessionals en beleidsmakers uit het po, vo, (v)so en mbo vragen stellen. Inmiddels is dat uitgebreid met vve, volwasseneneducatie, lerarenopleidingen en de jeugdsector.

Een verandering in de *taakbeschrijving* van de Kennisrotonde ten opzichte van eerdere evaluaties is dat de zogenoemde tweede en derde afslag geschrapt zijn. Voorheen was er binnen de Kennisrotonde sprake van verschillende afslagen, waarbij directe vraagbeantwoording de eerste afslag was, vragen beantwoorden met lopend NRO-onderzoek de tweede, vragen beantwoorden door kortlopend onderzoek uit te zetten de derde en het benutten van vragen als input voor de onderzoeksprogrammering van het NRO de vierde. In de eerste jaren van de Kennisrotonde is geëxperimenteerd met de tweede en derde afslag, maar volgens geïnterviewden bleek uit

8 Met een maximum van jaarlijks 500.000 euro (bron: NRO Kennisrotonde, 2022)

die pilots dat ze te weinig opleverden en er onvoldoende financiering was om hier structureel op in te zetten[9][10]. Financieren van nieuw onderzoek (derde afslag) is volgens geïnterviewden ook al belegd bij andere onderdelen van het NRO. Vragen die niet direct beantwoord kunnen worden vanwege het ontbreken van wetenschappelijke onderzoeksresultaten, worden nog wel gebruikt als input voor de programmering van NRO-onderzoek, maar dit wordt niet meer gezien als expliciete afslag van de Kennisrotonde. Zo is voor de NRO Kennisagenda van 2022 met input vanuit de Kennisrotonde een inventarisatie gemaakt van bestaande kennishiaten. Tot slot is er een indirecte nieuwe afslag te herkennen, namelijk "ga terug op de rotonde", waarbij vraagstellers verwezen worden naar een eerder gepubliceerd antwoord op de website van de Kennisrotonde. Het is de verwachting dat deze afslag steeds meer gebruikt gaat worden, aangezien de website van de Kennisrotonde steeds meer vragen en antwoorden bevat.

2.2 Vraagbeantwoording

De centrale activiteit van de Kennisrotonde is de vraagbeantwoording. Die vraagbeantwoording wordt grotendeels uitgevoerd door de 'kennismakelaars' (de onderzoekers van de Kennisrotonde[11]). In Figuur 2.2 is schematisch weergegeven uit welke stappen dit beantwoordingsproces bestaat. Nadat een vraag is binnengekomen bij de Kennisrotonde vindt eerst controle plaats of de vraag thuishoort bij de Kennisrotonde. Er worden namelijk ook weleens vragen ingediend die niet passen bij het doel van de Kennisrotonde, zoals een vraag over waar bepaalde informatie te vinden is. De betreffende vraagstellers worden vaak wel verder geholpen, maar de vragen komen niet bij een kennismakelaar terecht. Als de vraag geschikt is bevonden voor de Kennisrotonde, komt de vraag op de lijst van te beantwoorden vragen. Een kennismakelaar tekent in op de vraag en start het proces van vraagbeantwoording op.

De eerstvolgende stap betreft de vraagarticulatie (stap 3). Dat is een uitermate belangrijke stap in het proces. In een gesprek met de vraagsteller achterhaalt de kennismakelaar wat er speelt, wat de vraagsteller precies wil weten en welke kennisvraag daarbij geformuleerd kan worden. Dit vraagarticulatiegesprek helpt de vraagsteller vaak al op weg, zo blijkt uit de interviews. De kennismakelaars hebben een duidelijk beeld van het type vraag dat een kennisvraag uiteindelijk moet zijn. Bij voorkeur is de vraag zodanig geformuleerd dat deze met een beperkte literatuurstudie te beantwoorden is en een bepaalde mate van causaliteit bevat: draagt x bij aan y? Over hoe de vraagarticulatie in zijn werk gaat en het beste aangepakt kan worden, is een handreiking opgesteld.[12] De conceptkennisvraag die de kennismakelaar formuleert (stap 4), wordt vervolgens voorgelegd aan een interne reviewer (stap 5). Deze controleert of de vraag aansluit bij de uitgangspunten en het doel van de Kennisrotonde. Bij akkoord van de interne reviewer wordt de kennisvraag teruggekoppeld aan de vraagsteller en waar nodig verder aangepast (stap 6). Vervolgens gaat de kennismakelaar aan de slag met de vraagbeantwoording door middel van een literatuuronderzoek. Indien daar aanleiding toe is, wordt hierbij ook een antwoordspecialist of externe inhoudelijke expert betrokken (stap 7).

---

9 In de zelfevaluatie van de Kennisrotonde (NRO Kennisrotonde, 2022) staat de volgende conclusie met betrekking tot de tweede afslag: "*Er is geconcludeerd dat het aantal matches (lopend onderzoek en kennishiaat) tamelijk beperkt bleek en dat het tijdspad (een aanvullend antwoord na 3 jaar) niet echt past bij de termijnen waarbinnen de Kennisrotonde vragenstellers van een antwoord wil voorzien. Daarmee is de verhouding tussen benodigde inspanning en de opbrengsten onvoldoende om de 2e afslag een structureel onderdeel te laten zijn van de Kennisrotonde.*"

10 In de zelfevaluatie van de Kennisrotonde (NRO Kennisrotonde, 2022) staat de volgende conclusie met betrekking tot de derde afslag: *"Op basis onze bevindingen concluderen we dat de opbrengsten onvoldoende zijn om de 3e afslag structureel onderdeel te laten zijn van de Kennisrotonde. Kennishiaten gesignaleerd door de Kennisrotonde kunnen mogelijk wel aanleiding vormen voor kortlopend onderzoek door het NRO."*

11 Kennismakelaars zijn doorgaans ervaren onderzoekers die werkzaam zijn bij een onderzoeksbureau en naast hun huidige baan enkele uren per week werken voor de Kennisrotonde.

12 Van den Berg & Teurlings (2019). *Van praktijkvraag naar onderzoeksvraag.* Den Haag: NRO Kennisrotonde.

Als het conceptantwoord gereed is, wordt dit gecontroleerd door een interne reviewer en soms ook door een externe reviewer (stap 8). De reviewer controleert het antwoord onder meer op wetenschappelijke kwaliteit, consistentie en begrijpelijkheid. Vaak geeft de reviewer nuttige feedback op basis waarvan de kennismakelaar het antwoord verbetert, zo blijkt uit de interviews.

Als het antwoord af is en de reviewer het heeft goedgekeurd, wordt het antwoord opgestuurd naar de vraagsteller (stap 9). Daarna wordt het antwoord gepubliceerd op de website van de Kennisrotonde en verspreid via sociale media, zodat ook andere geïnteresseerden het kunnen lezen (stap 10). Hierbij gaat het om een verkorte versie van het antwoord met de mogelijkheid om het volledige antwoord, inclusief geraadpleegde bronnen, via Kennisrotonde.nl te downloaden. Bij de online publicatie wordt tevens nadere informatie omtrent de vraag vermeld, zoals de onderwijssector en thema('s). Dit maakt het mogelijk om snel te zoeken binnen Kennisrotonde.nl.

Tot slot krijgt de vraagsteller een evaluatieformulier toegestuurd om het proces en het ontvangen antwoord te evalueren, evenals een uitnodiging voor een nagesprek om het antwoord indien nodig verder te duiden en eventuele nadere vragen te beantwoorden (stap 10).

Figuur 2.1 Resultatenketen Kennisrotonde

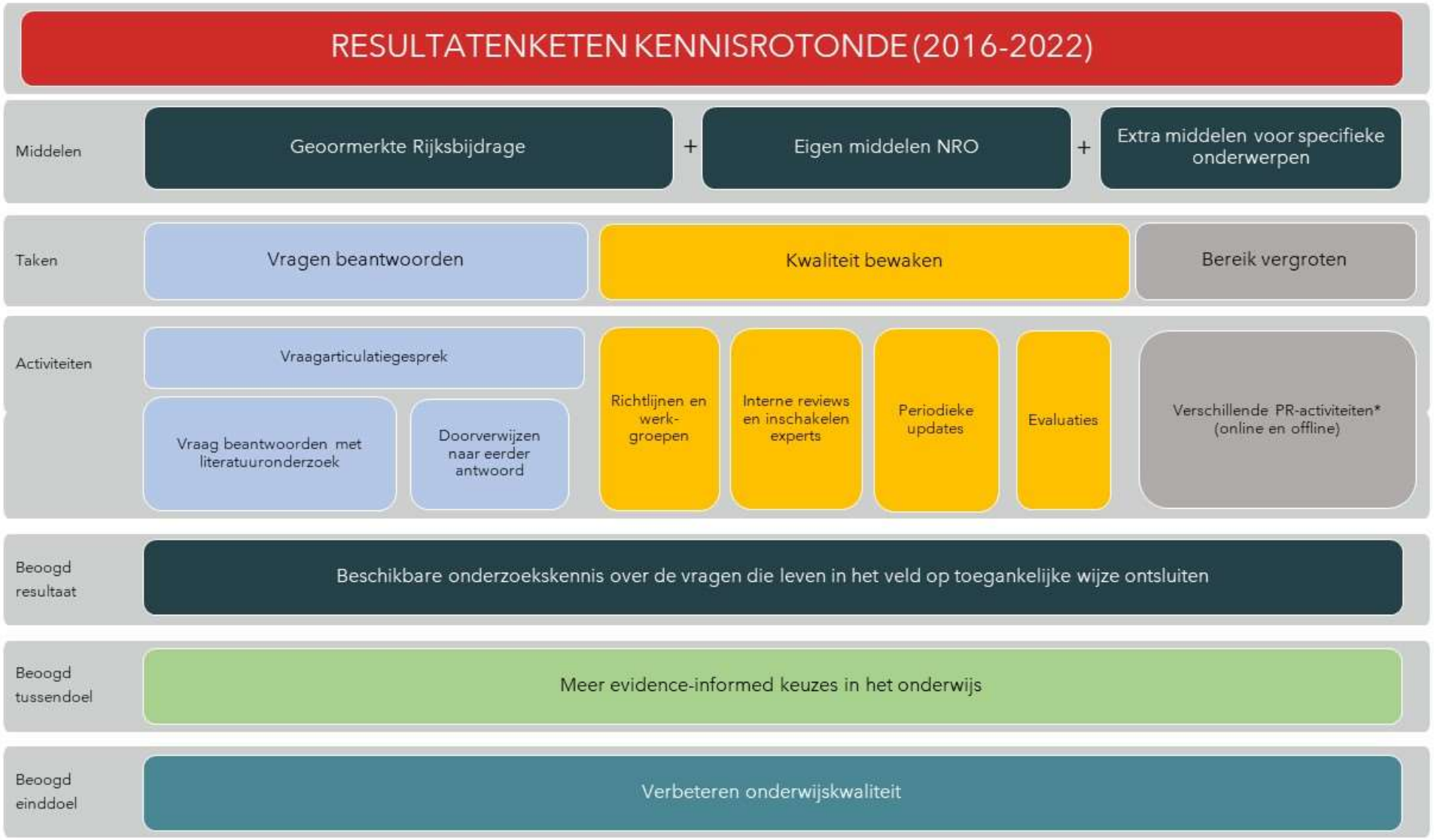

*zie paragraaf 2.4

Figuur 2.2 Schematische weergave vraagbeantwoordingsproces

2.3 Kwaliteit bewaken

Kwaliteitsborging en -ontwikkeling

Vraagbeantwoording is de primaire taak van de Kennisrotonde, maar kwaliteitsbewaking speelt daarbij een zeer belangrijke rol. Dit is een voorwaarde om tot een goede vraagbeantwoording te komen. Uit de gehouden interviews blijkt dat het borgen van de wetenschappelijke kwaliteit de eerste prioriteit is van de Kennisrotonde. NRO-breed wordt veel aandacht besteed aan het borgen van de wetenschappelijke kwaliteit. Binnen de Kennisrotonde gebeurt dat op verschillende manieren.

Ten eerste zijn de reviewers belangrijk voor de kwaliteitsborging. Binnen de Kennisrotonde zijn drie interne reviewers werkzaam en sinds kort wordt er ook gebruikgemaakt van externe reviewers. De reviewers kijken meerdere keren mee gedurende het proces. Ze controleren of de door de kennismakelaar geformuleerde onderzoeksvraag aansluit bij de uitgangspunten en het doel van de Kennisrotonde. Ook controleren reviewers de wetenschappelijke kwaliteit van het door de kennismakelaar opgestelde conceptantwoord. Ze beoordelen tevens de begrijpelijkheid van het antwoord en zorgen voor meer consistentie tussen de antwoorden van de verschillende kennismakelaars. Uit de gehouden interviews blijkt dat reviewers vrijwel altijd feedback geven die tot kwaliteitsverbetering leidt. Kennismakelaars – voor wie deze feedback tot extra werk leidt – oordelen positief over het reviewproces, in de zin dat ze dit waarderen en onderkennen dat de onderzoeksvraag en/of het antwoord voor verbetering vatbaar was. Kennelijk 'dwingt' het de kennismakelaar om net een stap verder te zetten.

Naast het ingebouwde reviewproces bestaan er verschillende richtlijnen om de kwaliteit te bewaken en te verbeteren. Enkele voorbeelden hiervan zijn richtlijnen voor de vraagarticulatie, voor de bewijskracht van antwoorden[13] en voor toegankelijk schrijven. Ook worden er regelmatig interne werkgroepen gevormd om de kwaliteit van de Kennisrotonde verder te verbeteren. Uit de interviews blijkt dat ideeën voor kwaliteitsverbetering vaak natuurlijk ontstaan. Kennismakelaars en interne reviewers zijn veelal intrinsiek gemotiveerd om de kwaliteit hoog te houden en doen geregeld op eigen initiatief voorstellen voor (het experimenteren met) kwaliteitsverbeteringen. Vaak worden dergelijke initiatieven in een werkgroep nader uitgedacht om vervolgens op relatief kleine schaal te worden getest. Het animo voor deelname aan dergelijke werkgroepen is groot.

Rol van kennismakelaars

Kennismakelaars vormen de spil van de Kennisrotonde. Zij pakken immers een vraag op en gaan aan de slag met de beantwoording daarvan. Voor de borging van de kwaliteit van de antwoorden is het dus van belang dat de kwaliteit van de kennismakelaars hoog is. Daar wordt op verschillende manieren op ingespeeld. Uit de gehouden interviews blijkt dat er een relatief uitgebreide selectieprocedure plaatsvindt voordat een kennismakelaar wordt aangenomen. Onderzoekservaring is daarbij een hard vereiste, omdat kennismakelaars zelfstandig vragen moeten kunnen beantwoorden. Gepromoveerd zijn is een pré. Omdat kennismakelaars ook verantwoordelijk zijn voor de vraagarticulatie, moeten zij snel kunnen doorzien wat er speelt bij de vraagsteller en waar de behoefte precies zit. De geïnterviewde kennismakelaars gaven aan dat kennis van het onderwijsveld daarom zeer belangrijk is. Ook moeten kennismakelaars andere kennismakelaars die na hen in dienst zijn getreden en antwoordspecialisten (vaak jongere onderzoekers) kunnen begeleiden.

13 Voor bewijskracht volgt de Kennisrotonde het kwaliteitskader van het NRO, zie https://www.onderwijskennis.nl/kwaliteit.

Nadat een kennismakelaar is gestart bij de Kennisrotonde volgt standaard een scholings- en inwerktraject. Ook tijdens de rest van hun loopbaan bij de Kennisrotonde volgen kennismakelaars regelmatig scholing en training. Volgens de geïnterviewde kennismakelaars is dit duidelijk gecommuniceerd tijdens de selectieprocedure. Alle kennismakelaars zijn zich er dus vooraf van bewust dat scholing en training een doorlopend onderdeel vormt van het kennismakelaarschap.

De meeste kennismakelaars hebben hun eigen expertisegebied. Er wordt echter van hen verwacht dat ze breder vragen kunnen beantwoorden dan alleen binnen hun eigen specialisatie. In de interviews kwam naar voren dat er recent gericht is gezocht naar kennismakelaars met expertise in basisvaardigheden, omdat vanwege stimulerend beleid op dit vlak daarover de komende tijd vragen verwacht worden. Over het algemeen wordt een brede mix van expertises en kennis van onderwijssectoren nagestreefd.

Evalueren en bijsturen

Het evalueren en bijsturen van de Kennisrotonde is op verschillende manieren vormgegeven. Alle vraagstellers die van de Kennisrotonde een antwoord ontvangen, krijgen een evaluatieformulier toegestuurd met een aantal vragen over hun oordeel over het proces en het verkregen antwoord. Deze evaluatieformulieren worden benut om te kijken of en waar er verbetering mogelijk is. Daarnaast vinden regelmatig externe evaluaties van de Kennisrotonde plaats, zoals de eerdere evaluaties van Van den Berg & Van Urk (2020) en Van der Aa et al. (2020).[14] Ook feedback op sociale media, zoals reacties onder een door de Kennisrotonde geplaatst bericht op LinkedIn of Twitter, wordt serieus genomen, zo blijkt uit de gehouden interviews.

Uit eerdere evaluaties van de Kennisrotonde kwam een aantal aanbevelingen naar voren. Zo beval de evaluatie van Van der Aa et al. (2020) aan om in het proces meer aandacht te besteden aan het maken van eigen onderbouwde keuzes door vraagstellers. Gesteld werd dat het ontsluiten van wettenschappelijke kennis, waar de Kennisrotonde in slaagt, niet direct leidt tot kennisbenutting voor onderwijsverbetering. Om het verkregen antwoord te kunnen benutten, is het van belang dat de ontvanger (vraagsteller of websitebezoeker) het antwoord juist interpreteert en vertaalt naar de eigen context. Uit de zelfevaluatie van de Kennisrotonde blijkt dat eind 2021, begin 2022 een pilot is uitgevoerd om de kennisbenutting van de antwoorden door vraagstellers te versterken door middel van een nazorggesprek of een latere follow-up. Uit de pilot bleek dat het nagesprek (dat nu structureel onderdeel is van het proces) zinvol is. Ook is verkend of de vraagsteller later nog eens contact wil om te bespreken wat er met het antwoord is gedaan en of er vervolgvragen zijn. Een dergelijke follow-up na drie maanden bleek niet succesvol: het was lastig om de vraagsteller op die termijn te bereiken, wat een signaal afgaf dat er geen behoefte aan is.

Een andere aanbeveling kwam van Van den Berg & Van Urk (2020). Zij bevalen aan om de doelgroepen van de Kennisrotonde uit te breiden om ervoor te zorgen dat deze een breder publiek trekt en het bereik groter wordt. De Kennisrotonde heeft daarop geanticipeerd door het aantal sectoren uit te breiden en meer aandacht te besteden aan het vergroten van het bereik.

2.4 Bereik vergroten

Om het bereik van de vraagbeantwoording te vergroten, worden alle antwoorden op de website van de Kennisrotonde gepubliceerd. Hierdoor kunnen ook andere geïnteresseerden het antwoord lezen. Daarnaast vinden

[14] Van Leeuwen (2016). *Evaluatie pilot Kennisrotonde*. Amersfoort, Twynstra Gudde; Van den Berg & Van Urk (2020). *De impact van de Kennisrotonde op en via websitebezoekers.* Utrecht: Berenschot; Van der Aa et al. (2020) *Benutting van antwoorden van de Kennisrotonde*. Den Haag: NRO Kennisrotonde.

verschillende PR-activiteiten plaats om de bekendheid van de Kennisrotonde te vergroten, zodat meer mensen vragen indienen en de website weten te vinden om eerder gestelde vragen en hun antwoorden te lezen. Zo worden de antwoorden bijvoorbeeld ook op sociale media onder de aandacht gebracht (via LinkedIn en Twitter) en wordt een deel van de antwoorden ook gepubliceerd op Onderwijskennis.nl en diverse andere platforms, zoals Edualdo en MBO Connect. Bovendien wordt gebruikgemaakt van ambassadeurs en netwerken, zoals de Beroepsvereniging Academici Basisonderwijs (BAB), de Beroepsvereniging Opleiders MBO (BVMBO) en de Velon. De Kennisrotonde is aanwezig op en organiseert congressen en bijeenkomsten. Verder houdt de Kennisrotonde online campagnes, ontwikkelt de dienst PR-middelen (flyers, posters, infographics) en worden sinds kort 'kennisclips' gemaakt. Dit zijn korte filmpjes van ongeveer één minuut over een specifiek onderwerp.

3 Doelrealisatie, doeltreffendheid en doelmatigheid

In de periode 2016-2022 zijn bijna 1.500 vragen ingediend bij de Kennisrotonde, waarvan 44 procent is voorzien van een nieuw wetenschappelijk onderbouwd antwoord. Op zeer beperkte schaal is bekend dat vraagstellers en websitebezoekers deze antwoorden benutten bij het maken van keuzes. Door het uitblijven van gegevens op representatieve schaal, is het niet goed mogelijk om conclusies te trekken over de doeltreffendheid en doelmatigheid van de Kennisrotonde.

In Hoofdstuk 2 is de resultatenketen van de Kennisrotonde uiteengezet. Dit hoofdstuk beschrijft in hoeverre deze resultaten zijn behaald, gebruikmakend van door de Kennisrotonde aangeleverde gegevens, eerder uitgevoerde onderzoeken/evaluaties en zelf verzamelde gegevens via vragenlijsten die onder vraagstellers en websitebezoekers zijn verspreid. Daarbij is onderscheid gemaakt tussen doelrealisatie (het bereiken van het beoogde resultaat), doeltreffendheid (het bereiken van de beoogde doelen) en doelmatigheid (het bereiken van de beoogde doelen met zo min mogelijk middelen). Omdat er voornamelijk informatie beschikbaar is over de doelrealisatie van de Kennisrotonde, ligt de focus daarop.

3.1 Gebruik

Aantal gestelde vragen

Sinds de oprichting van de Kennisrotonde zijn er tot en met 2022 bijna 1.500 vragen ingediend. Dit betreft het totale aantal vragen, dus naast de vragen die zijn beantwoord ook de vragen waarbij is doorverwezen naar eerdere antwoorden of naar een andere bron. Figuur 3.1 laat een stijgende trend zien in het aantal ingediende vragen per jaar in de periode 2016-2020. In 2021 en 2022 was het aantal ingediende vragen per jaar duidelijk lager. Volgens geïnterviewden is de coronapandemie daarvoor de meest logische verklaring.[15] Deze had een grote invloed op het onderwijs en heeft er vermoedelijk toe geleid dat de prioriteit bij scholen eerder lag op het door laten gaan van het primaire proces dan op het stellen van vragen aan de Kennisrotonde. Deze verklaring wordt ook onderschreven wanneer naar het aantal ingediende vragen per kwartaal wordt gekeken (niet weergegeven in de figuur). In het eerste kwartaal van 2020 kwam het hoogste aantal vragen van alle kwartalen tot en met 2022 binnen. Ondanks dat het totaal aantal ingediende vragen in 2022 nog niet op het niveau van 2018 was, was er wel sprake van groei ten opzichte van 2021.

[15] In 2021 heeft het NWO-netwerk waar het NRO gebruik van maakt te maken gehad met een hack. Hierdoor is de website van de Kennisrotonde aantal weken afgesloten in verband met het risico op besmetting. Dit kan eveneens hebben bijgedragen aan een lager aantal in 2021 dan in voorgaande jaren.

Figuur 3.1 Het aantal ontvangen vragen stijgt, met uitzondering van de coronajaren

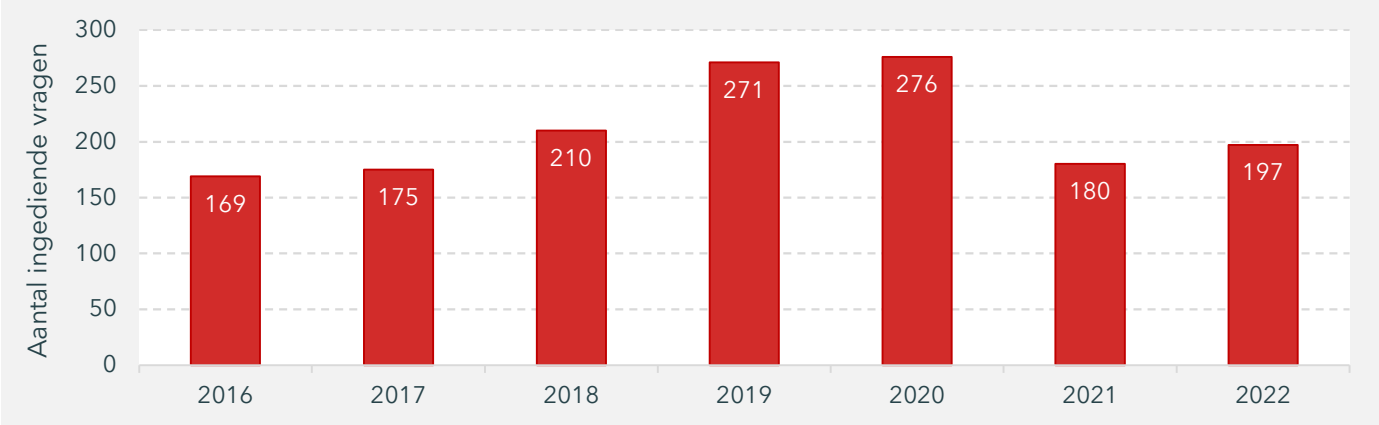

Bron: NRO Kennisrotonde, bewerking SEO Economisch Onderzoek (2023)

De verdeling van het totaal aantal vragen over de sectoren[16] waarin de vraagstellers werkzaam zijn, is weergegeven in Figuur 3.2. De grootste toeleverende sector is het po: dit is consistent goed voor rond de 40 procent van het totaal aantal ingediende vragen per jaar. De twee toeleverende sectoren die daarop volgen zijn het vo en het mbo, de laatste jaren goed voor respectievelijk een kleine 30 en 20 procent van het totaal aantal binnengekomen vragen per jaar. De afgelopen jaren stelde de Kennisrotonde zich open voor steeds meer sectoren, zoals de lerarenopleiding en volwasseneneducatie. De variëteit over de sectoren is daardoor toegenomen. Dat is goed te zien in Figuur 3.2.

Figuur 3.2 De meeste binnengekomen vragen komen uit het po, maar de variëteit over sectoren neemt toe

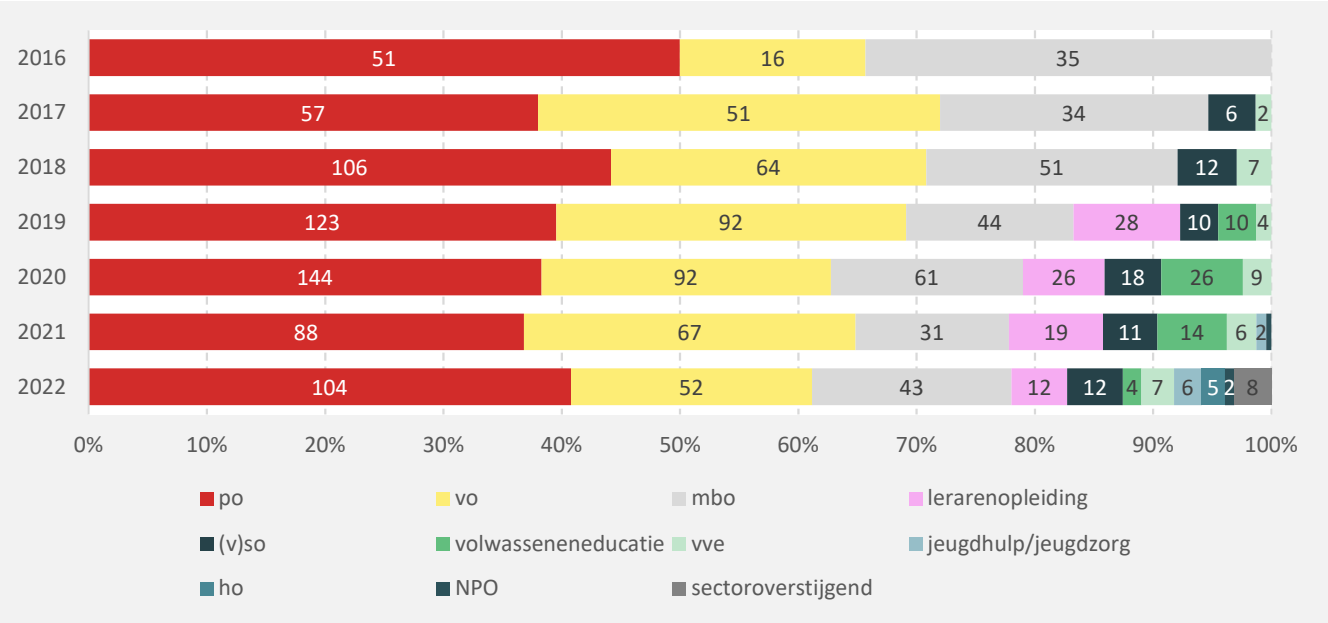

Noot: Een deel van de vragen betreft meerdere sectoren en komt daardoor meer dan eens voor in deze figuur.
Bron: NRO Kennisrotonde, bewerking SEO Economisch Onderzoek (2023)

16 Hierbij is gebruikgemaakt van de indeling in sectoren zoals geregistreerd door het NRO.

Vraagbeantwoording

De Kennisrotonde maakt onderscheid tussen drie vormen van vraagbeantwoording: een nieuw antwoord, doorverwijzing naar een eerder antwoord van de Kennisrotonde en doorverwijzing naar een andere kennisbron. Figuur 3.3 toont de aantallen van de verschillende vormen van vraagbeantwoording per jaar. Het aandeel en aantal vragen waarvoor een nieuw antwoord is opgesteld laat een dalende trend zien, doordat er steeds vaker wordt doorverwezen naar een eerder antwoord of een andere kennisbron zoals Onderwijskennis.nl. Dit is onderschreven in de gehouden interviews.

Figuur 3.3 Een steeds groter deel van de vragen wordt doorverwezen naar een andere bron

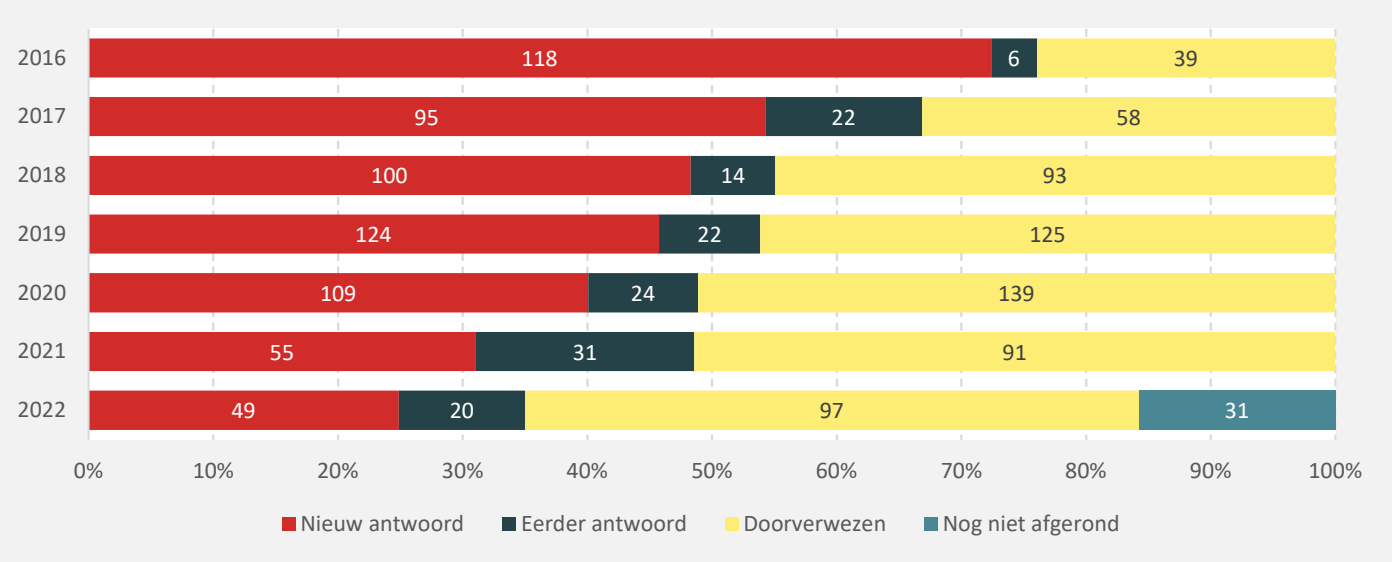

Noot: Een laatste categorie bestaat uit vragen die niet online gepubliceerd zijn. Dit geldt voor een enkele vraag per jaar. Die categorie is weggelaten in deze figuur.

Bron: NRO Kennisrotonde, bewerking SEO Economisch Onderzoek (2023)

Voor een deel van de vragen is gebruikgemaakt van een antwoordspecialist[17] bij de vraagbeantwoording. Het doel van de inzet van antwoordspecialisten is om de Kennisrotonde efficiënter te laten werken. Figuur 3.4 laat het aandeel nieuwe antwoorden zien waarbij dit het geval is geweest. In 2017 zijn relatief de meeste vragen beantwoord met een antwoordspecialist (40 procent), in de jaren daarna is dit aandeel steeds kleiner geworden. Uit de interviews kwam naar voren dat dit een bewuste keuze is, omdat het begeleiden van een antwoordspecialist veel tijd kost. De inzet van de antwoordspecialist moet daarom duidelijk toegevoegde waarde hebben. Uit de recente zelfevaluatie van het NRO (NRO Kennisrotonde, 2022) blijkt dat een interne werkgroep eind 2021, begin 2022 het werken met antwoordspecialisten heeft onderzocht. Die werkgroep heeft geconcludeerd dat de inzet van antwoordspecialisten het doel deels bereikt. Antwoordspecialisten vergroten de capaciteit van de Kennisrotonde om vragen te beantwoorden, maar de kwaliteit van hun conceptantwoorden wisselt. Soms zijn de conceptantwoorden in orde, maar het komt ook voor dat er veel feedback nodig is of dat een kennismakelaar het schrijven geheel overneemt om tot een goed eindresultaat te komen.

17 Antwoordspecialisten zijn veelal promovendi of postdocs met expertise op een bepaald inhoudelijk terrein die kennismakelaars helpen met het beantwoorden van een vraag.

Figuur 3.4 Er wordt steeds minder vaak een antwoordspecialist ingeschakeld

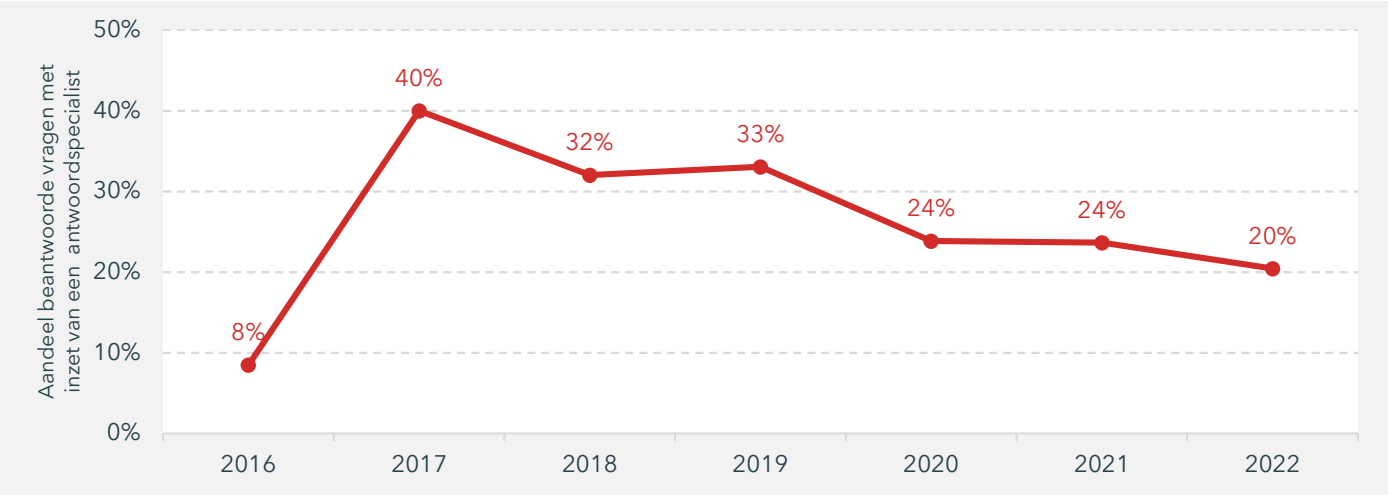

Bron: NRO Kennisrotonde, bewerking SEO Economisch Onderzoek (2023)

Doorlooptijd van de vraagbeantwoording

Een van de doelstellingen van de Kennisrotonde is om vragen snel te beantwoorden. Een korte doorlooptijd is een van de factoren die de Kennisrotonde onderscheidt van regulier onderzoek, dat vaak te lang duurt voor de onderwijspraktijk.[18] Uit de recente zelfevaluatie van het NRO (NRO Kennisrotonde, 2022) en de gehouden interviews blijkt dat er gestreefd wordt naar een doorlooptijd van maximaal tien weken. De totale gemiddelde doorlooptijd is sinds 2017 korter dan tien weken (zie Figuur 3.5, links). De gemiddelde doorlooptijd voor een nieuw antwoord is daarentegen in alle jaren hoger dan tien weken. Het aandeel vragen waarvoor binnen tien weken een nieuw antwoord is opgesteld, is grofweg een derde per jaar (zie Figuur 3.5, rechts).

Uit de interviews blijkt dat het verkorten van de doorlooptijd regelmatig op de agenda staat vanwege de afgesproken doelstelling hierover. De afgelopen tijd is ingezet op het creëren van meer bewustzijn hiervoor, door het streven van maximaal tien weken doorlooptijd regelmatig te benoemen. Oorzaken voor een langere doorlooptijd zijn onder andere de complexiteit van de vragen, trage reacties van de vraagsteller en capaciteitsproblemen bij de Kennisrotonde. Soms staan vragen geruime tijd open voordat het vraagarticulatiegesprek plaatsvindt, waardoor de doorlooptijd snel oploopt. Maar ook de kwaliteitsborging via review op vraagarticulatie en antwoord heeft over de jaren een strenger karakter gekregen.

Om een te lange doorlooptijd te voorkomen, controleert een stafmedewerker binnen de Kennisrotonde sinds enige tijd wekelijks de status van openstaande vragen. Indien de doorlooptijd van een vraag te ver dreigt op te lopen, zoekt de stafmedewerker contact met de desbetreffende kennismakelaar om dit te bespreken en ervoor te zorgen dat het beantwoordingsproces versneld wordt. Uit de interviews met enkele kennismakelaars blijkt ook dat zij allemaal goed op de hoogte zijn van de streefwaarde en dat er regelmatig aandacht aan wordt besteed in de overleggen. Figuur 3.5 laat zien dat de doorlooptijd in 2022 is gedaald ten opzichte van de jaren ervoor.

Overigens kwam uit de interviews naar voren dat de doorlooptijd hoofdzakelijk een interne deadline is. Vraagstellers hebben vaak geen haast en zijn over het algemeen tevreden over de doorlooptijd. Paragraaf 3.3 gaat hier nader op in. Bij de vraagarticulatie wordt ook altijd met de vraagsteller besproken hoe snel deze een antwoord

[18] Van Leeuwen (2016). *Evaluatie pilot Kennisrotonde*. Amersfoort: Twynstra Gudde.

nodig heeft. Als er haast bij is, wordt ernaar gestreefd de vraag snel te beantwoorden. Dit kan bereikt worden door prioritering aan te brengen in de beantwoording van de vragen.

Uit de evaluatie van Van der Aa et al. (2020) bleek dat voor enkele van de zestig responderende vraagstellers de vraag urgent was. Twee derde gaf aan dat het antwoord enigszins snel nodig was. Voor ruim een kwart was snelheid onbelangrijk. In onze enquête gaven 2 van de 23 vraagstellers (9 procent) aan dat het antwoord snel nodig was, 10 vraagstellers (43 procent) hadden het antwoord enigszins snel nodig en voor 11 vraagstellers (48 procent) was de snelheid onbelangrijk. Deze resultaten tonen aan dat het goed is om met vraagstellers te bespreken of hun vraag urgent is, aangezien er variatie zit in de behoefte van vraagstellers.

Figuur 3.5 De gemiddelde doorlooptijd van een nieuw antwoord is langer dan 10 weken

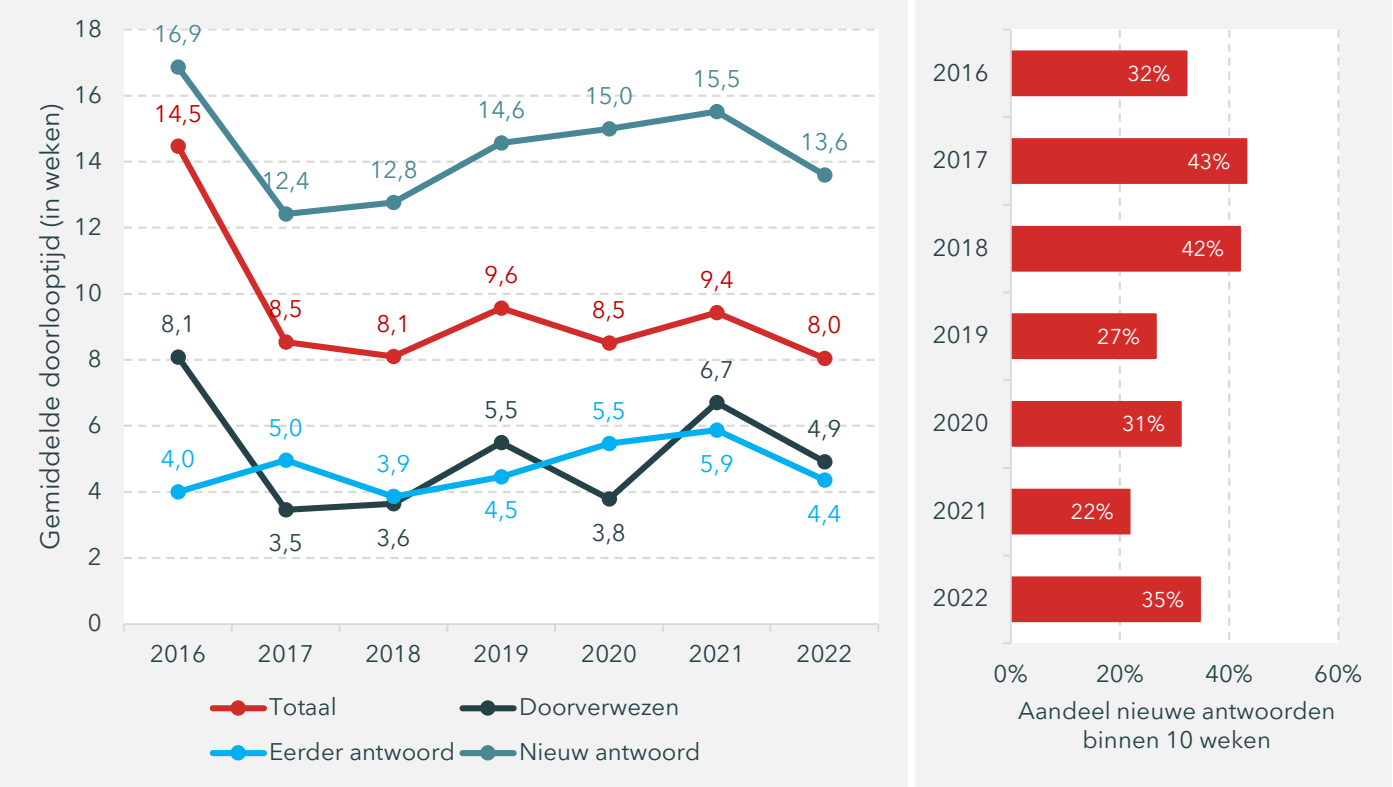

Bron: NRO Kennisrotonde, bewerking SEO Economisch Onderzoek (2023)

Thema's

De Kennisrotonde deelt de ingediende vragen in op thema[19], waarbij veertig verschillende thema's worden onderscheiden. Veel vragen worden bij meerdere thema's ingedeeld. De tien meest voorkomende thema's zijn opgenomen in Tabel 3.1. Duidelijke uitschieter is taal(ontwikkeling), waar een zesde van de ingediende vragen over gaat. De negen thema's die daarop volgen, komen allemaal ongeveer even veel voor. Lezen is bijvoorbeeld een veelvoorkomend thema (8 procent), alhoewel een deel van die vragen mogelijk ook onder het thema taal valt. De meest voorkomende thema's zijn redelijk consistent in de tijd. Ook tussen de verschillende sectoren is veel overlap te zien (Tabel 3.2). Zo staat bij alle sectoren taal(ontwikkeling) op de eerste plek, behalve bij het speciaal onderwijs, waar vaker vragen worden gesteld over het thema gedrag. ICT is ook een populair thema in de meeste sectoren.

19 Er is geen verdere toelichting bij de thema's verkregen.

Voor websitebezoekers is alleen bekend welke vragen het meest gelezen worden, wat een beeld geeft van de populairste onderwerpen onder websitebezoekers. De tien meest gelezen vragen tot en met 2021 zijn opgenomen in Tabel 3.3.

Tabel 3.1 Ongeveer een zesde van de ingediende vragen gaat over taal

Top 10 thema's		
Nr.	**Thema**	**Percentage van ingediende vragen**
1	Taal(ontwikkeling)	17%
2	Schoolorganisatie en -beleid	9%
3	Gedrag	9%
4	Motivatie	8%
5	Overgang en selectie	8%
6	Professionalisering	8%
7	Lezen	8%
8	ICT	8%
9	Differentiatie	7%
10	Toetsen	7%

Bron: NRO Kennisrotonde, bewerking SEO Economisch Onderzoek (2023)

Tabel 3.2 De meest voorkomende thema's zijn voor de grootste sectoren vergelijkbaar

Top 5 thema's per sector						
Nr.	**Po**	**(V)so**	**Vo**	**Mbo**	**Volwassenen-educatie**	**Leraren-opleiding**
1	Taal (ontwikkeling)	Gedrag	Taal (ontwikkeling)	Taal (ontwikkeling)	Taal (ontwikkeling)	Taal (ontwikkeling)
2	Lezen	Taal (ontwikkeling)	ICT	Overgang en selectie	ICT	Gedrag
3	Gedrag	Schoolorganisatie en -beleid	Schoolorganisatie en -beleid	Schoolorganisatie en -beleid	Differentiatie	Differentiatie
4	Motivatie	Professionalisering	Overgang en selectie	Professionalisering	Schoolorganisatie en -beleid	Motivatie
5	Schoolorganisatie en -beleid	Overgang en selectie	Toetsen	ICT	Motivatie	ICT

Bron: NRO Kennisrotonde, bewerking SEO Economisch Onderzoek (2023)

Tabel 3.3 Vragen over formatief toetsen en directe instructie worden het meest bekeken op Kennisrotonde.nl

Nr.	**Vraag/thema***	**Aantal weergaven**
1	Hoe kan het onderwijs met succes formatieve toetsing inzetten?	27.782
2	Directe instructie	27.535
3	Eigenaarschap van leerlingen versterken	24.660
4	Aanvankelijk lezen	22.927

5	Wat is er bekend over het begrip 'hyperfocus' en een mogelijke relatie met de executieve functie 'vasthouden aandacht'?	21.149
6	Wat is het effect van het geslacht van leraren in het primair onderwijs?	14.971
7	Met welke didactische strategieën kunnen docenten de motivatie en leergierigheid bij mbo-studenten positief beïnvloeden?	14.864
8	Groepsdoorbrekend werken	14.460
9	Wat is het effect van huiswerk op het leerrendement en de schoolprestaties van de leerling?	13.014
10	Welk leerkrachtgedrag bevordert zelfgestuurd leren bij leerlingen?	12.199

* Deze tabel is overgenomen uit de zelfevaluatie van het NRO. Voor enkele vragen is de exacte vraag achterhaald via Kennisrotonde.nl, in andere gevallen is alleen het thema bekend waarbinnen de meest bekeken vraag valt.

Bron: Zelfevaluatie 2022, NRO Kennisrotonde

Motieven voor het indienen van vragen

Informatie over de motieven om gebruik te maken van de Kennisrotonde is beschikbaar uit onze enquête onder vraagstellers en uit de enquêteresultaten van de evaluatie door Van der Aa et al. (2020). Uit de evaluatie in 2020 blijkt dat bijna de helft van de responderende vraagstellers de vraag namens zichzelf heeft ingediend.[20] Een kwart geeft aan dat ook hun team of de vaksectie hierbij betrokken was. Een ruime meerderheid van de responderende vraagstellers is verder van mening dat de vraag die zij hebben gesteld op de eerste plaats belangrijk is voor henzelf of voor henzelf en collega's. Ook voor het team en de directie is de vraag volgens een ruime meerderheid van de vraagstellers echter (erg) belangrijk.

Uit onze enquête komt een iets grotere rol voor het team of de vaksectie naar voren: tien vraagstellers hebben de vraag alleen namens henzelf ingediend (43 procent) en bij elf vraagstellers was hun eigen team of de vaksectie er ook bij betrokken (48 procent). Wederom geeft een ruime meerderheid van de vraagstellers aan dat het antwoord belangrijk is voor henzelf en hun collega's. Iets meer dan de helft geeft aan dat het antwoord ook voor de directie van belang is.

Uit Van der Aa et al. (2020) blijkt dat de meeste respondenten de Kennisrotonde benaderen om onderbouwde keuzes te kunnen maken voor het verbeteren van het onderwijs. Ook het verkrijgen van wetenschappelijk bewijs voor een mogelijke onderwijsvernieuwing en/of het ontwerpen van onderwijs wordt vaak genoemd als doel. Uit onze enquête komen dezelfde doelen naar voren. Een duidelijke meerderheid (78 procent) geeft aan de Kennisrotonde te benaderen om onderbouwde keuzes te kunnen maken voor het verbeteren van hun onderwijs. Ook onderbouwde ideeën krijgen voor het ontwerpen van onderwijs (tien vraagstellers), wetenschappelijk bewijs verkrijgen voor een mogelijke onderwijsvernieuwing (zes vraagstellers) en wetenschappelijke bevestiging van de huidige werkwijze (vijf vraagstellers) zijn redenen geweest om een vraag in te dienen. Tot slot geeft een van de respondenten in een open vraag aan de vraag in te dienen om onderbouwing te krijgen van een neutrale expert, zodat binnen de school niet gedacht wordt dat de vraagsteller een eigen agenda heeft.

De meest voorkomende reden voor het indienen van een vraag bij de Kennisrotonde is dat vraagstellers onvoldoende tijd hebben om zelf antwoorden te zoeken in de literatuur. Dit blijkt zowel uit onze enquête als die van Van der Aa et al. (2020). In beide enquêtes geeft ongeveer een kwart van de vraagstellers aan zich (daarnaast) te laten inspireren door antwoorden die op de website van de Kennisrotonde staan of door anderen geadviseerd te

20 Van der Aa et al. (2020) *Benutting van antwoorden van de Kennisrotonde.* Den Haag: NRO Kennisrotonde.

zijn om een vraag bij de Kennisrotonde in te dienen. Slechts een paar vraagstellers geeft aan geen toegang te hebben tot wetenschappelijke bronnen of het lastig te vinden om wetenschappelijke artikelen te lezen.

3.2 Bereik, bekendheid en tevredenheid

Bereik

Het openbaar publiceren van antwoorden, zodat anderen er ook gebruik van kunnen maken, is een belangrijke taak van de Kennisrotonde. Voor de periode 2021-2022 was het doel van de Kennisrotonde om minimaal 200.000 unieke websitebezoekers per jaar te bereiken en een groei in bereik van 25 procent. Figuur 3.6 laat zien dat het aantal unieke websitebezoekers de laatste jaren sterk is gestegen, met in 2022 bijna 370.000 unieke bezoekers. Het doel van 200.000 unieke bezoekers is dus ruimschoots gehaald. Ook is er een stijgende trend waarneembaar in het totaal aantal websitebezoekers (Tabel 3.4), al neemt de groei af.

In welke sectoren websitebezoekers werken, is niet op grote schaal bekend. Uit de evaluaties van Van den Berg & Van Urk (2020) en Van der Aa et al. (2020) blijkt dat de meeste geïnterviewde en geënquêteerde websitebezoekers in het po werken. In onze enquête onder een beperkt aantal websitebezoekers bleken de sectoren waarin de geënquêteerden werkzaam waren meer evenredig verdeeld[21]. Uit de twee evaluaties en onze enquête blijkt bovendien dat websitebezoekers zich veelal (in enige mate) bezighouden met het beleid van scholen.

Figuur 3.6 Totaal aantal websitebezoekers en aantal unieke websitebezoekers per jaar

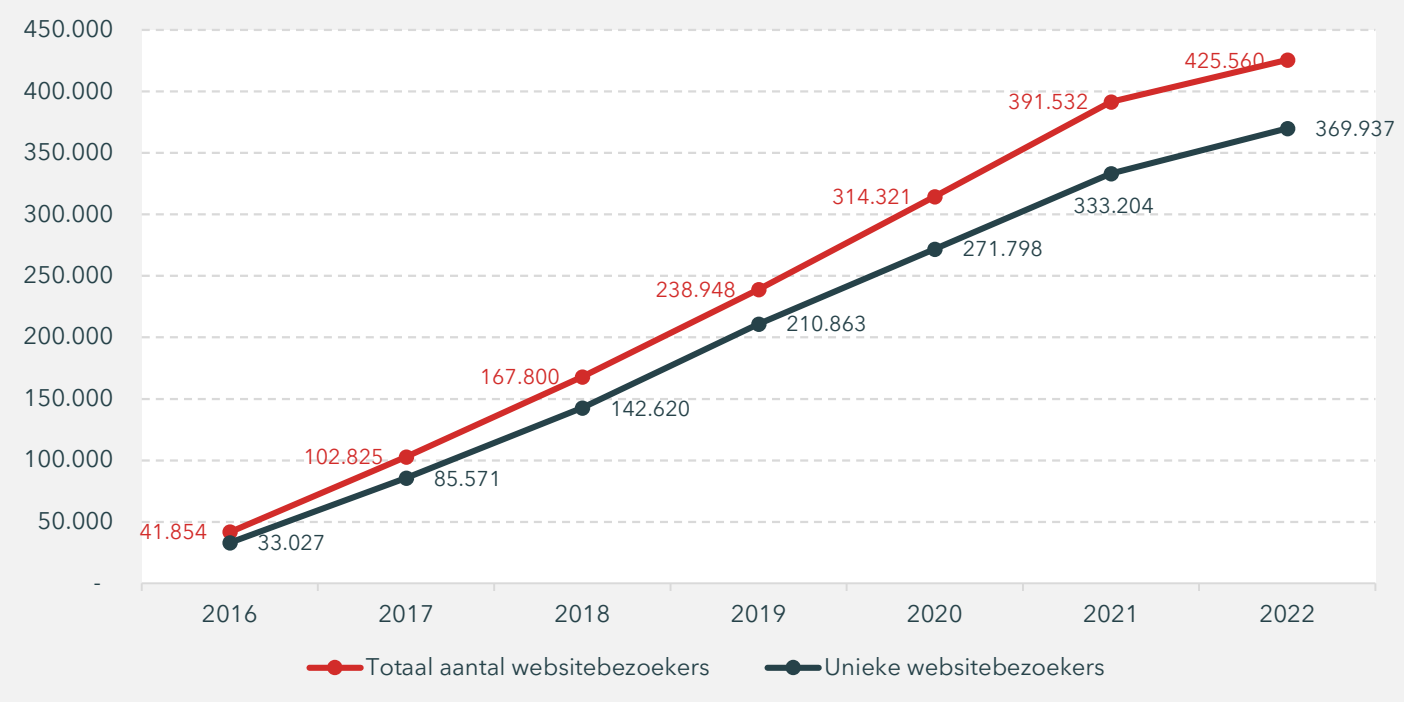

Bron: NRO Kennisrotonde, bewerking SEO Economisch Onderzoek (2023)

[21] 30 procent van de respondenten is werkzaam in het mbo (n=6), 25 procent in het po (n=5) en 20 procent in het vo (n=4).

Tabel 3.4 Het aantal unieke bezoekers groeit nog elk jaar, maar de groei neemt af

Jaar	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Unieke websitebezoekers	33.027	85.571	142.620	210.863	271.798	333.204	369.937
Groei t.o.v. voorafgaand jaar	-	+159%	+67%	+48%	+29%	+23%	+11%

Bron: NRO Kennisrotonde, bewerking SEO Economisch Onderzoek (2023)

Bekendheid

Hoe groot de bekendheid van de Kennisrotonde is, blijkt idealiter uit een grootschalige enquête in het onderwijsveld. Een dergelijke enquête is echter (nog) niet gehouden. Wel is op basis van een kleinschalige evaluatie van Van den Berg & Van Urk (2020) bekend dat 6 van de 25 geïnterviewde websitebezoekers (24 procent) door een collega op de Kennisrotonde is gewezen. Ook bleek dat de Kennisrotonde geen vast onderwerp van gesprek is binnen scholen waar de geïnterviewden werkzaam waren.[22]

In onze enquête was een vraag opgenomen over de bekendheid van de Kennisrotonde onder onderwijsprofessionals. Ruim de helft van de responderende vraagstellers gaf aan dat de Kennisrotonde volgens hen een lage bekendheid heeft in hun onderwijssector en een kwart dat de bekendheid gemiddeld is, terwijl volgens slechts twee vraagstellers de bekendheid groot is.

Tevredenheid vraagstellers

Uit de evaluatieformulieren die alle vraagstellers toegestuurd krijgen na beantwoording van hun vraag[23], blijkt dat vraagstellers over het algemeen zeer tevreden zijn over hun ervaring met de Kennisrotonde. Het gemiddelde rapportcijfer is sinds 2017 ruim een acht (op een schaal van 1 tot en met 10) en vertoont een stijgende trend (Figuur 3.7).[24] Ook wordt er goed geoordeeld over verschillende deelaspecten (Figuur 3.8), met name over het contact met de kennismakelaar (4,5 gemiddeld op een schaal van 1 tot en met 5) en de formulering van het antwoord (4,3 gemiddeld op een schaal van 1 tot en met 5). Er blijken geen opvallende verschillen in tevredenheid tussen vraagstellers die werkzaam zijn in verschillende onderwijssectoren of al naar gelang er bij de beantwoording een antwoordspecialist is ingezet (Figuur 3.9).

Uit de enquêteresultaten van Van der Aa et al. (2020) blijkt dat het vraagarticulatieproces voor veel vraagstellers van toegevoegde waarde is.[25] Het doorspreken van de vraag met de kennismakelaar helpt veel vraagstellers om hun vraag toe te spitsen op datgene waar het hen vooral om gaat. Daarnaast geeft een deel van de vraagstellers aan dat het gesprek met de kennismakelaar helpt om een beter beeld te krijgen van het vraagstuk waar hun oorspronkelijke vraag over ging. Dit wordt bevestigd in onze eigen enquête.

Ruim een kwart van de responderende vraagstellers in de evaluatie van Van der Aa et al. (2020) kreeg een volledig antwoord op de door hen gestelde vraag. Ruim de helft zag hun vraag grotendeels beantwoord. Een deel van de

22 Van den Berg & Van Urk (2020). *De impact van de Kennisrotonde op en via websitebezoekers.* Utrecht: Berenschot.

23 Hierbij gaat het om alle soorten beantwoording: nieuw antwoord, doorverwezen naar eerder antwoord en doorverwezen naar een andere bron.

24 In de periode 2016-2021 hebben 10 vraagstellers een onvoldoende rapportcijfer gegeven (<6), wat neerkomt op 2 procent van het totaal aantal vraagstellers dat het evaluatieformulier heeft ingevuld. In de meeste gevallen hing dit samen met onvrede over de termijn waarop de vraag werd beantwoord.

25 Van der Aa et al. (2020). *Benutting van antwoorden van de Kennisrotonde.* Den Haag: NRO Kennisrotonde.

vraagstellers geeft aan geen echt antwoord te hebben gekregen op de vraag.[26] Uit onze enquête komen vergelijkbare resultaten naar voren.

Zowel in onze enquête als in de enquête van Van der Aa et al. (2020) geven bijna alle vraagstellers aan dat het antwoord hen helpt bij het maken van keuzes. Degenen die dat niet aangeven, verwachten wel dat het antwoord hen daar in de toekomst mee zal helpen. Geen van de vraagstellers geeft aan dat het antwoord niet heeft geholpen. Een ruime meerderheid van de responderende vraagstellers ziet in het antwoord aanknopingspunten om binnen de school met elkaar in gesprek te gaan. Daarnaast biedt het antwoord voor een ruime meerderheid onderbouwing van de huidige werkwijze, voor het ontwerpen van het onderwijs of voor het oplossen van een onderwijsprobleem. Verder geeft een relatief groot deel van hen aan in het antwoord aanknopingspunten te vinden voor onderwijsvernieuwing.

Figuur 3.7 Vraagstellers zijn gemiddeld steeds meer tevreden over de Kennisrotonde in het algemeen

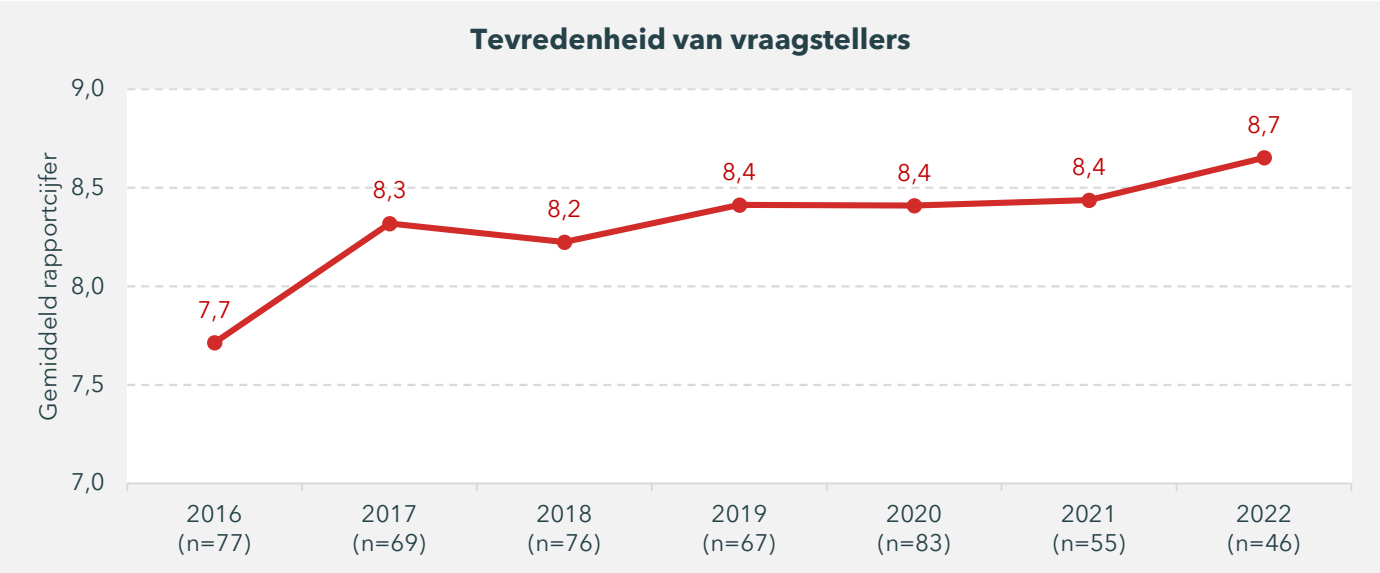

Bron: NRO Kennisrotonde, bewerking SEO Economisch Onderzoek (2023)

[26] Hoe groot dit deel is, is niet nader gespecificeerd.

Figuur 3.8 Ook de gemiddelde tevredenheid over verschillende aspecten van het antwoord is toegenomen

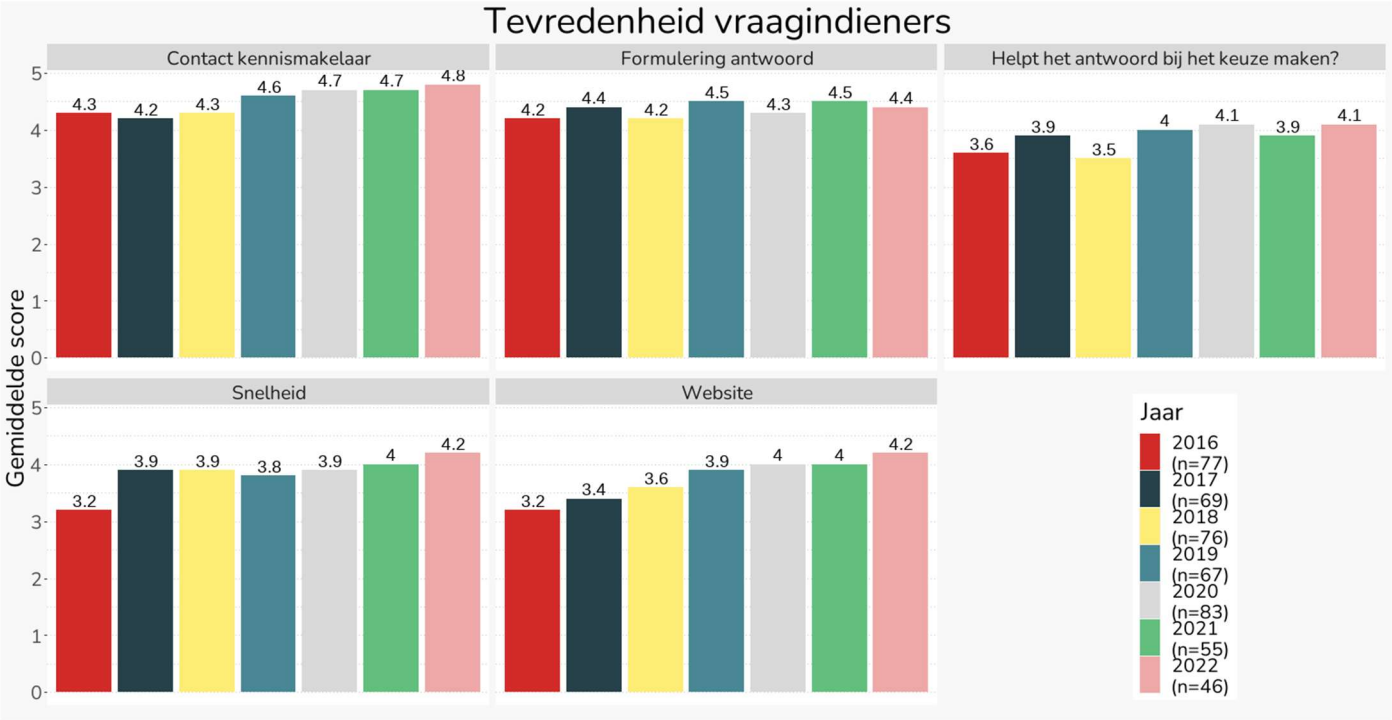

Bron: NRO Kennisrotonde, bewerking SEO Economisch Onderzoek (2023)

Figuur 3.9 De gemiddelde tevredenheid over vraagbeantwoording met en zonder inzet van een antwoordspecialist is vergelijkbaar

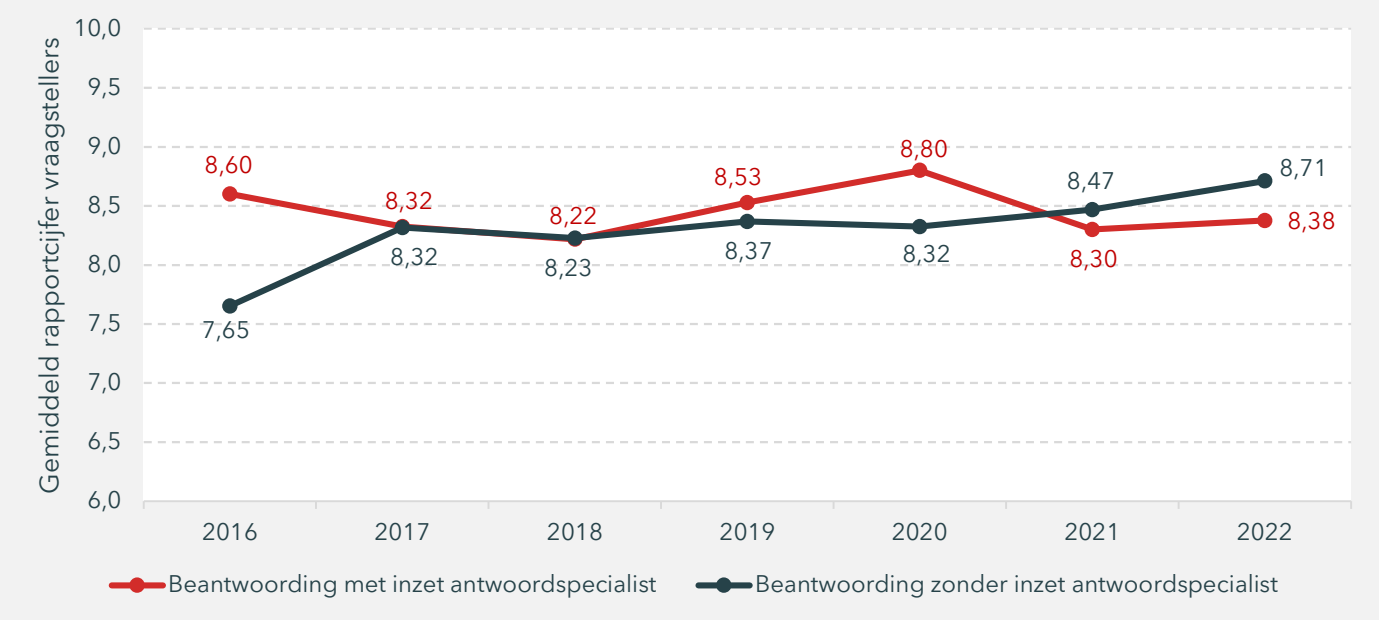

Bron: NRO Kennisrotonde, bewerking SEO Economisch Onderzoek (2023)

Tevredenheid websitebezoekers

Ook websitebezoekers kunnen hun mening geven over de Kennisrotonde. Onderaan elke antwoordpagina op Kennisrotonde.nl wordt aan websitebezoekers gevraagd of zij het antwoord gaan gebruiken in het onderwijs en

hoe ze over de leesbaarheid van het antwoord oordelen. De websitebezoekers die hierover hun mening hebben gegeven, zijn positief over de leesbaarheid en geven relatief vaak aan het antwoord in de praktijk te gaan gebruiken; zie Figuur 3.10. Dit betreft echter een fractie van het totaal aantal websitebezoekers. Van de meeste van hen is niet bekend hoe zij oordelen over de bruikbaarheid en leesbaarheid.

Daarnaast blijkt uit de evaluatie van Van den Berg & Van Urk (2020) dat de Kennisrotonde voldoet aan de informatiebehoefte van 12 van de 15 geïnterviewde websitebezoekers.[27] Twee geïnterviewden waren ontevreden over de inhoud die zij aantroffen op de website van de Kennisrotonde. In de meeste gevallen waarin niet voorzien werd in de behoefte[28], kon over een specifiek onderwerp geen informatie worden gevonden omdat hiernaar beperkt wetenschappelijk onderzoek is gedaan. Wat ook werd waargenomen is dat sommige websitebezoekers slechts beperkt eigenaarschap voelen over het antwoord, omdat het al volledig ingekaderd is en er geen 'interactie'[29] plaatsvindt met het antwoord of de persoon die het antwoord heeft geformuleerd dan wel het onderzoek heeft uitgevoerd.
In dezelfde evaluatie wordt nog genoemd dat opvalt dat tevreden websitebezoekers vaak geen volledig antwoord op hun vraag verwachtten, maar met name op zoek waren naar een toegankelijk en neutraal overzicht van de wetenschappelijke kennis over een bepaald thema.

Uit de evaluatie van Van der Aa et al. (2020) blijkt dat bij ongeveer de helft van de responderende websitebezoekers het antwoord geholpen heeft bij het maken van een keuze in de school of op het werk. Daarnaast verwacht een kwart dat dit in de toekomst nog zal gebeuren. Voor bijna driekwart van de respondenten is de praktische bruikbaarheid van de antwoorden (zeer) groot. De tevredenheid van websitebezoekers valt hiermee iets lager uit dan de tevredenheid van vraagstellers.

27 Van den Berg & Van Urk (2020). *De impact van de Kennisrotonde op en via websitebezoekers.* Utrecht: Berenschot.
28 Dit betreft zowel respondenten die aangaven ontevreden te zijn als respondenten die aangaven meestal (dus niet altijd) tevreden te zijn.
29 Bijvoorbeeld in de vorm van doorklikken naar onderliggende bronnen, directe communicatie met de kennismakelaar of antwoordspecialist.

Figuur 3.10 Gemiddelde tevredenheid websitebezoekers 2016-2022

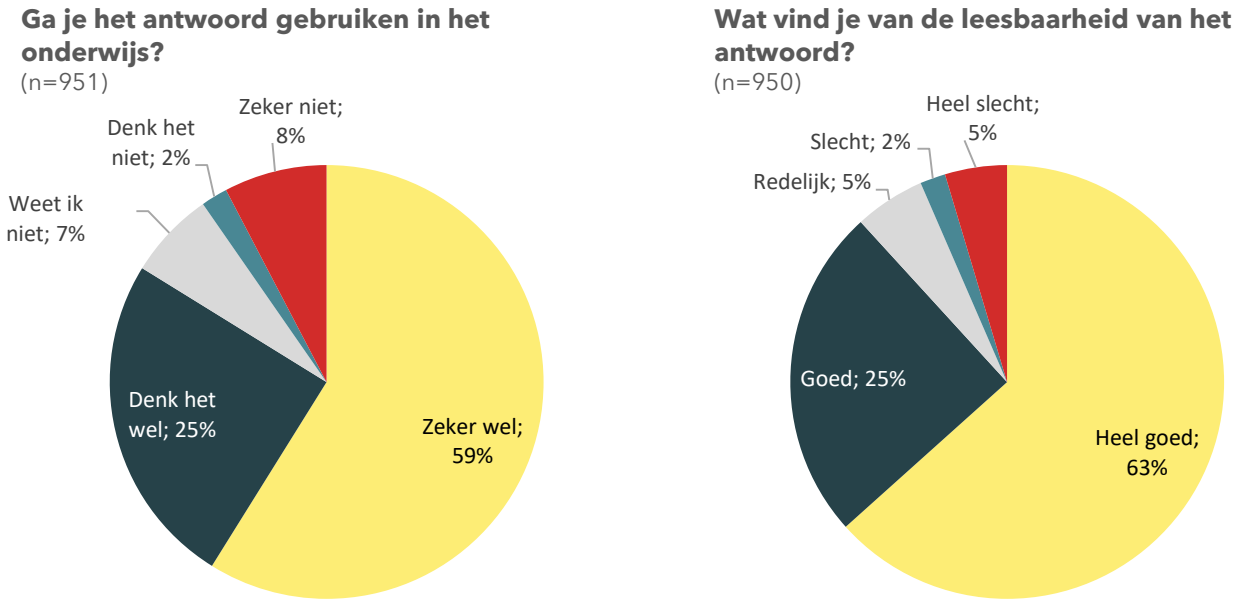

Bron: NRO Kennisrotonde, bewerking SEO Economisch Onderzoek (2023)

3.3 Doeltreffendheid

Definitie

In Hoofdstuk 2 is als beoogd tussendoel van de Kennisrotonde 'meer evidence-informed keuzes in het onderwijs' gedefinieerd en als beoogd einddoel 'het verbeteren van de onderwijskwaliteit'. Om een oordeel te kunnen vellen over doelrealisatie en doeltreffendheid moet bepaald worden in hoeverre deze doelen bereikt zijn. Op basis van de huidige beschikbare informatie is het echter lastig om hierover iets te zeggen. Of er door de Kennisrotonde meer evidence-informed keuzes worden gemaakt in het onderwijs is deels af te lezen aan de verkregen informatie van vraagstellers en websitebezoekers, maar het bereik van de Kennisrotonde bestond afgelopen jaar uit bijna 370.000 unieke bezoekers en over de jaren 2016-2022 is bij slechts een fractie daarvan informatie verzameld. Of het eind- en tussendoel bereikt zijn, is op basis van de beschikbare gegevens dus maar op zeer beperkte schaal vastgesteld. Daarbij is het tevens de vraag in hoeverre er sprake is van representativiteit.

Om desondanks een *indicatief beeld* te geven van de doeltreffendheid van de Kennisrotonde, beschrijven we hieronder de informatie die wel beschikbaar is. Dit betreft het oordeel van een beperkt aandeel van de totale groep vraagstellers en websitebezoekers over de toepasbaarheid van de antwoorden in de praktijk, aangevuld met inzichten uit de gehouden interviews.

Toepasbaarheid in de praktijk

Uit de interviews blijkt dat in het vraagarticulatieproces, naast het onderzoekbare aspect, veel aandacht wordt besteed aan de aansluiting van de vraag op de praktijk van de vraagsteller. Daarnaast is sinds de zomer van 2022 het nieuw ingevoerde nagesprek een belangrijk extra stap in het proces: in dit gesprek wordt duiding gegeven aan het antwoord en met de vraagsteller besproken welke mogelijkheden er zijn om het antwoord toe te passen. De

vraagarticulatie wordt zeer gewaardeerd (zie paragraaf 3.2) en uit de uitgevoerde pilot om de kennisbenutting van de antwoorden door vraagstellers te versterken, bleek dat het nagesprek zinvol is (zie paragraaf 2.3).

In de evaluatie van Van den Berg & Van Urk (2020) is onderzocht welke factoren de impact van een antwoord beïnvloeden, zowel positief als negatief. Daaruit blijkt dat de meeste respondenten actief omgaan met het antwoord en het verder verspreiden in hun directe omgeving. Zij voeren hier regelmatig de dialoog over met collega's, al is dit vaak een bestaande dialoog die vermoedelijk in de meeste gevallen ook de aanleiding is geweest voor de zoektocht naar het antwoord. Relatief minder vaak wordt er door respondenten een nieuwe dialoog op gang geholpen. Zo nu en dan lukt het een respondent ook om het antwoord concreet in de praktijk te brengen, al is het aandeel van deze respondenten bescheiden te noemen. In dezelfde evaluatie is tevens geconcludeerd dat de antwoorden in beperkte mate tot concrete effecten binnen het klaslokaal lijken te leiden. De impact binnen scholen gaat namelijk vooral over de inhoud van bestaande dialogen binnen een school en in mindere mate over de vraag welke dialoog er gevoerd wordt op scholen.

Uit de eerder besproken resultaten (paragraaf 3.3) blijkt dat het antwoord een groot deel van de vraagstellers helpt bij het maken van keuzes. In de enquête van Van der Aa et al. (2020) geeft ruim een derde van de vraagstellers aan dat het antwoord ook daadwerkelijk heeft geleid tot onderwijsverbetering, zoals een verandering in het handelen van leraren of in het curriculum. Een kwart zegt dat dit (zeker) niet is gebeurd. In onze enquête geeft de helft van de vraagstellers aan dat het antwoord tot onderwijsverbetering heeft geleid, een derde geeft aan van niet en de rest weet het niet. In onze enquête onder websitebezoekers zijn de resultaten vergelijkbaar: de helft stelt dat het gelezen antwoord heeft geleid tot onderwijsverbetering, ongeveer een vijfde stelt dat dit niet het geval is. Dit toont aan dat de antwoorden op de website breder benut worden dan alleen door de vraagstellers.

Uit de interviews van Van der Aa et al. (2020) blijkt dat er ook scholen of onderwijsprofessionals zijn die andere keuzes maken dan met het antwoord kunnen worden onderbouwd. [30] Dit bevestigt dat scholen en onderwijsprofessionals niet slechts handelen op basis van kennis uit wetenschappelijk onderzoek, maar dat hierbij meerdere overwegingen een rol spelen.

Concluderend zijn er aanwijzingen dat de antwoorden worden toegepast in de praktijk en er dus evidence-informed keuzes worden gemaakt en dat dit regelmatig leidt tot onderwijsverbetering (respectievelijk bij een derde en bij de helft van de respondenten). Vanwege een gebrek aan informatie over de representativiteit van deze uitkomsten is het echter niet mogelijk om harde conclusies te trekken over de mate waarin dat gebeurt en daarmee of de Kennisrotonde doeltreffend is.

3.4 Doelmatigheid

Definitie doelmatigheid

Bij het bepalen van de doelmatigheid kan onderscheid worden gemaakt tussen grote en kleine doelmatigheid. Grote doelmatigheid gaat over de vraag of de verhouding tussen de kosten en de *effecten* van het instrument

[30] Zo valt in Onderwijs aan het werk – 2023 (CAOP, 2023) te lezen dat onderwijsprofessionals bij hun keuzes niet alleen gebruikmaken van wetenschappelijke inzichten en academische kennis, maar ook van persoonlijke en ervaringskennis. Daarnaast spelen in de keuzes van professionals ook andere belangen en overwegingen een rol en kiezen zij soms vanuit andere waarden en overtuigingen. Ook factoren in de schoolstructuur en schoolcultuur kunnen een rol spelen, zoals gebrek aan tijd of ruimte, of het gebrek aan erkenning door collega's om wetenschappelijke inzichten te gebruiken als bron voor onderwijsvernieuwing of onderwijsverbetering.

optimaal is geweest.[31] Kleine doelmatigheid gaat over de vraag of de verhouding tussen de kosten en de *prestaties* optimaal is geweest.[32]

Zoals hierboven besproken, is het op basis van de beschikbare informatie niet mogelijk om de doeltreffendheid van de Kennisrotonde goed vast te stellen. De impact van de Kennisrotonde is om die reden onbekend, wat betekent dat de grote doelmatigheid niet beoordeeld kan worden. Om in de toekomst wel een oordeel te kunnen vellen over de grote doelmatigheid zou bijvoorbeeld een grootschalig representatief onderzoek moeten plaatsvinden in het gehele onderwijsveld waarmee de bekendheid van de Kennisrotonde geïnventariseerd wordt, of er gebruikgemaakt wordt van de antwoorden op de website van de Kennisrotonde bij het maken van keuzes en in hoeverre dit heeft geleid tot een verbeterde onderwijskwaliteit[33]. Tot nu toe zijn enkel onderzoeken gehouden onder websitebezoekers die zelf hun contactgegevens hebben achtergelaten bij de Kennisrotonde, wat leidt tot een beperkt en mogelijk selectief bereik.

Op basis van de beschikbare gegevens kunnen we wel iets zeggen over de *kleine doelmatigheid*, aangezien een aantal indicatoren voor de prestaties van de Kennisrotonde is op te stellen. Daarbij moeten we meteen aantekenen dat we geen antwoord kunnen geven op de vraag of de verhouding tussen de kosten en de prestaties optimaal is geweest, omdat er geen normbedragen of streefwaardes zijn vastgesteld. Het doel hiervan beperkt zich tot het inzicht bieden in de ontwikkeling van verschillende indicatoren voor het functioneren van de Kennisrotonde, zonder dat een oordeel wordt gegeven over de kleine doelmatigheid.

Totale middelen en uitgaven

De Kennisrotonde krijgt jaarlijks een Rijksbijdrage. Sinds 2017 is die bijdrage vastgesteld op €800.000: €300.000 van de directie po, €300.000 van de directie vo en €200.000 van de directie mbo. Incidenteel komt daar een specifieke Rijksbijdrage bij, zoals voor het NP Onderwijs (€150.000 in 2021, €50.000 in 2022). De financiering is niet structureel: elk jaar wordt de Rijksbijdrage voor de Kennisrotonde opnieuw vastgesteld en toegekend door OCW. Het NRO legt sinds de oprichting van de Kennisrotonde zelf ook geld bij voor de Kennisrotonde, afkomstig uit het basisbudget dan wel uit andere additionele middelen die het NRO ontvangt voor het uitvoeren van zijn taken. De kosten voor de Kennisrotonde waren de afgelopen jaren hoger dan de Rijksbijdrage.

De middelen worden besteed aan de inzet van kennismakelaars, antwoordspecialisten en stafmedewerkers van het NRO. De Kennisrotonde werkt in 2023 met dertig kennismakelaars die niet direct in dienst zijn van het NRO en meestal een halve tot een hele dag per week werken voor de Kennisrotonde. Hun inzet is afhankelijk van het aantal binnengekomen vragen. Drie kennismakelaars werken ook als interne reviewer. Verder zijn er zes NRO-stafmedewerkers (veelal parttime) en is er sprake van flexibele inzet van antwoordspecialisten (meestal aio's, promovendi en postdocs).

Uit de gehouden interviews blijkt dat binnen de Kennisrotonde veel gedaan wordt aan het vergroten van de efficiëntie. Zo worden kennismakelaars flexibel ingezet, wordt er regelmatig gebruikgemaakt van antwoordspecialisten[34] en is er een duidelijke taakverdeling om ervoor te zorgen dat mensen geen dubbel werk doen. De geïnterviewden zien daarom geen verdere besparingsmogelijkheden.

---

31 Rijksoverheid, Toolbox Beleidsevaluaties Q6.

32 Rijksoverheid, Toolbox Beleidsevaluaties Q5.

33 Hiermee wordt gedoeld op gepercipieerde verbeterde onderwijskwaliteit. 'Hard' vaststellen van een verbeterde onderwijskwaliteit door de Kennisrotonde is ook niet via een grootschalige enquête mogelijk.

34 Antwoordspecialisten vergroten de capaciteit van de Kennisrotonde en zijn relatief goedkoop, omdat het veelal beginnende onderzoekers zijn.

Kleine doelmatigheid

De totale uitgaven van de Kennisrotonde per jaar zijn weergegeven in Figuur 3.11. Daaruit blijkt dat de uitgaven over het algemeen hoger zijn in jaren waarin meer vragen zijn gesteld. Dat is logisch, want kennismakelaars en antwoordspecialisten worden flexibel ingezet. Figuur 3.11 laat zien dat dit in de praktijk ook zo werkt en zichtbaar is in de uitgaven. Dit betekent ook dat hoe meer vragen er gesteld worden, hoe groter de eigen inleg van het NRO dient te zijn, aangezien de Rijksbijdrage sinds de oprichting van de Kennisrotonde constant is (€800.000 exclusief de extra bijdrage voor het NP Onderwijs en de tijdelijke subsidie vanuit de Nationale Wetenschapsagenda, de NWA).

Figuur 3.11 De uitgaven per jaar en het aantal binnengekomen vragen laten een vergelijkbaar patroon zien

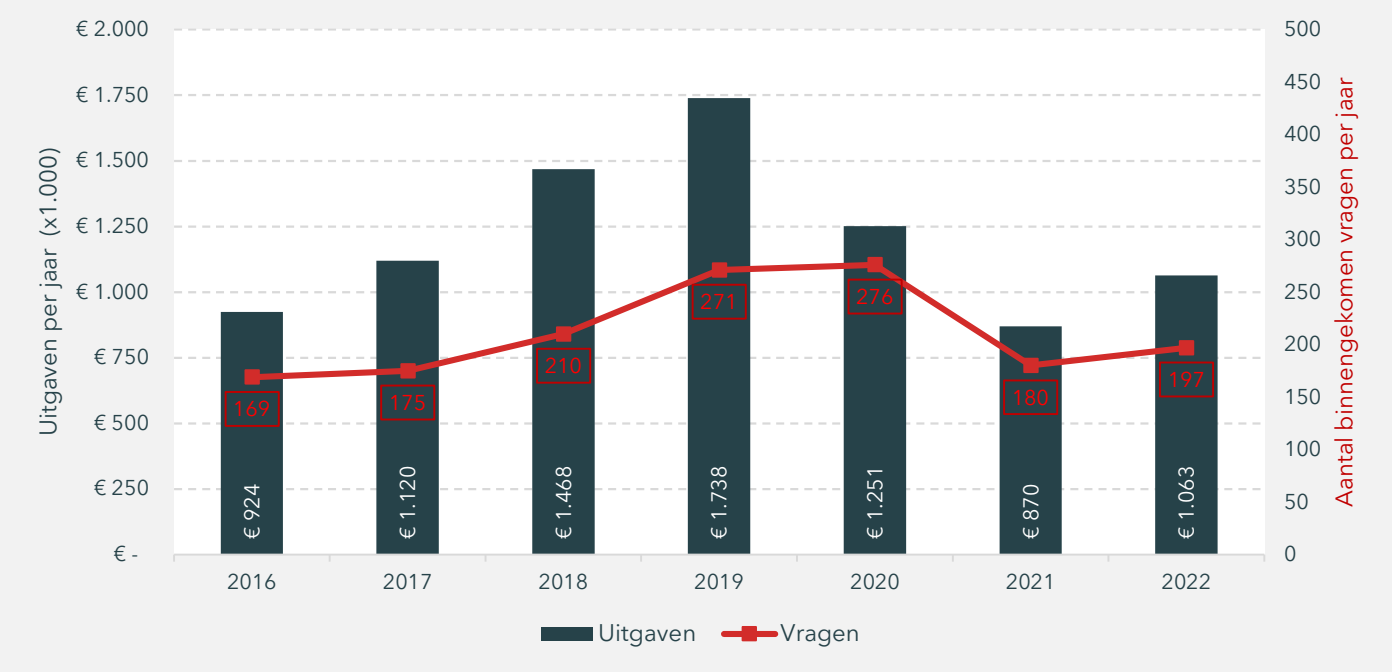

Voor de kleine doelmatigheid kijken we naar vier indicatoren, namelijk de totale uitgaven van de Kennisrotonde in de periode 2016-2022 afgezet tegen:

1. Het aantal behandelde vragen (totaal en nieuw)
2. Het aantal unieke websitebezoekers;
3. Het aantal behandelde vragen;
4. Het aantal behandelde vragen waarvoor een nieuw antwoord is geformuleerd.

Ad 1

Door een eenvoudige lineaire regressie toe te passen op de totale uitgaven van de Kennisrotonde gerelateerd aan het totaal aantal behandelde vragen[35] in de periode 2016-2022, is bij benadering te berekenen hoeveel vragen beantwoord kunnen worden met de Rijksbijdrage van €800.000. Hieruit komt een gemiddeld bedrag van €5.706 per vraag naar voren. Dit zou betekenen dat met een budget van €800.000 in totaal 140 vragen per jaar in behandeling kunnen worden genomen. Eenzelfde berekening voor enkel het aantal nieuwe antwoorden resulteert in een gemiddeld bedrag van €12.975 per nieuw antwoord in de periode 2016-2022, wat de haalbaarheid van 62

35 Dit omvat nieuwe antwoorden, doorverwijzingen naar eerdere antwoorden en doorverwijzingen naar andere bronnen.

nieuwe antwoorden per jaar inschat bij een Rijksbijdrage van €800.000. Daarmee zou het doel van 100 nieuwe antwoorden per jaar dus niet bereikt kunnen worden. Hierbij moet worden opgemerkt dat dit een sterk versimpelde manier is om naar de uitgaven te kijken, aangezien deze bestaan uit vaste en variabele kosten en de vragen mogelijk variëren in complexiteit.

Ad 2

De totale uitgaven gedeeld door het aantal unieke websitebezoekers is weergegeven in Figuur 3.12. De kosten per unieke websitebezoeker zijn sterk gedaald, van €28 per websitebezoeker in 2016 naar €3 per websitebezoeker in 2022. Dit komt doordat het aantal unieke websitebezoekers sterk is gestegen en daarmee het bereik van de antwoorden is toegenomen. De uitgaven per unieke websitebezoeker lijken nu te stabiliseren. Het is ook te verwachten dat de daling afvlakt vanwege afnemende schaalvoordelen.

Figuur 3.12 Door sterke groei van het aantal websitebezoekers zijn de gemiddelde kosten per bezoeker sterk gedaald

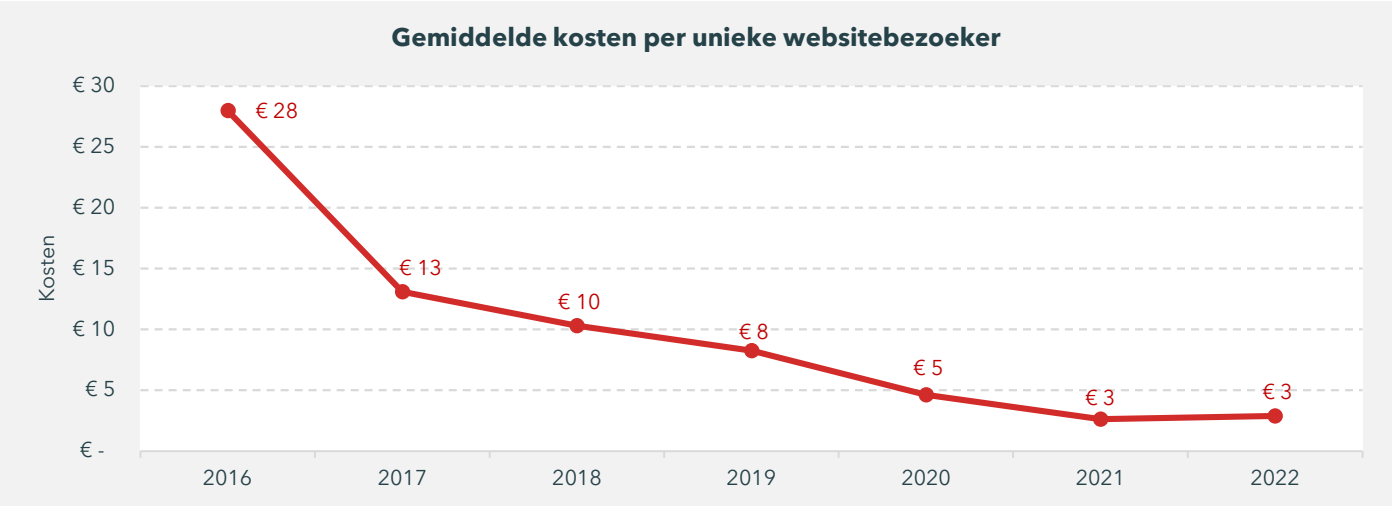

Bron: NRO Kennisrotonde, bewerking SEO Economisch Onderzoek (2023)

Ad 3 en 4

De gemiddelde kosten per behandelde vraag door de Kennisrotonde schommelen over tijd (Figuur 3.13, links). De trend is wel dalend, mogelijk doordat er steeds meer doorverwezen kan worden naar een eerder antwoord (zie Figuur 3.3). De gemiddelde kosten per nieuw antwoord schommelen ook over tijd, maar daar is de trend eerder stijgend dan dalend. Vooral in de beginjaren van de Kennisrotonde stegen de kosten per nieuw antwoord, de laatste jaren lijken ze te stabiliseren. De complexiteit van vragen en de kwaliteit van de antwoorden, waarover geen informatie voorhanden is, kunnen een rol spelen in de gemiddelde uitgaven per nieuwe vraag.

Figuur 3.13 De gemiddelde kosten per vraag laten een dalende trend zien, de gemiddelde kosten per nieuw antwoord niet

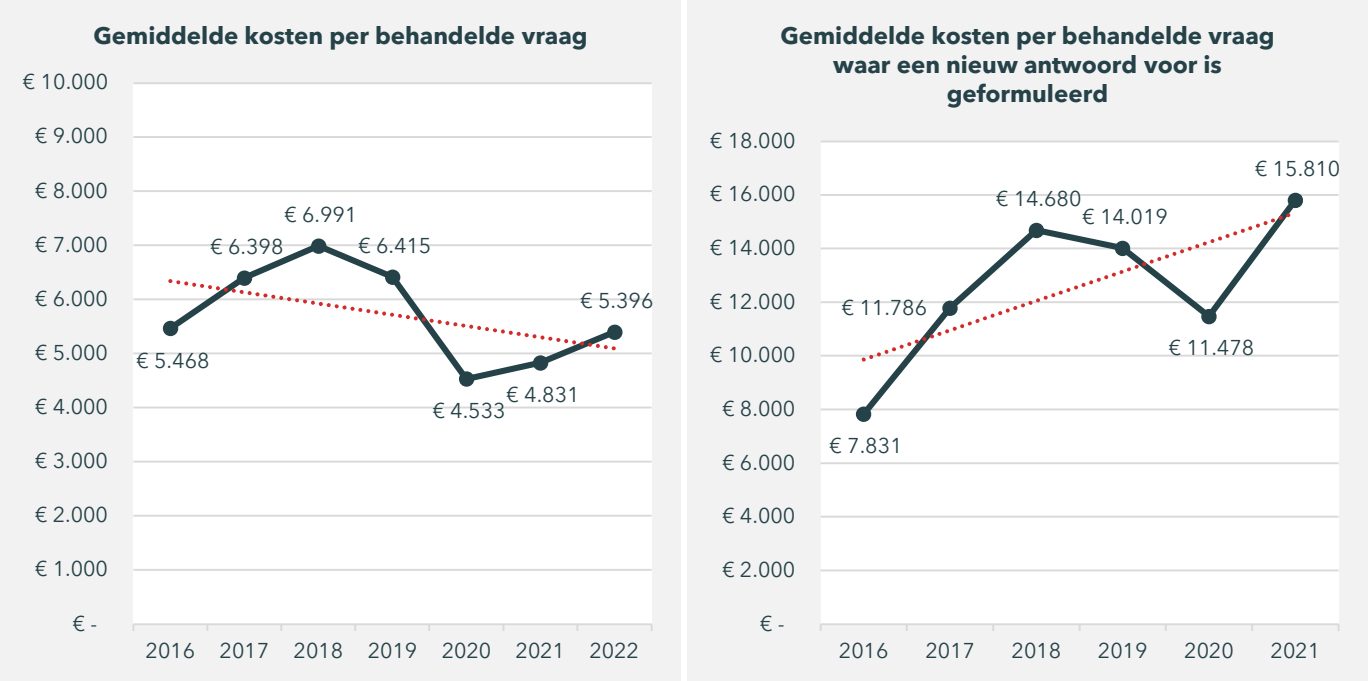

Noot: Omdat het tijd kost om een nieuw antwoord te formuleren, is het jaar 2022 in de rechterfiguur weggelaten. Een deel van de vragen die zijn ingediend in 2022 is namelijk nog niet afgerond.

Bron: NRO Kennisrotonde, bewerking SEO Economisch Onderzoek (2023)

4 Geleerde lessen en verwachte ontwikkelingen

De Kennisrotonde bestaat ruim zeven jaar en blijkt te werken zoals het vooraf bedacht was. Onder andere de vraaggestuurde insteek en de investeringen in het vergroten van het bereik hebben een positief effect gehad op de ontwikkeling van de Kennisrotonde. Het aantal tot dusver ingediende vragen in 2023 en de verwachtingen voor de toekomst doen vermoeden dat de Kennisrotonde nog niet is uitgegroeid.

De Kennisrotonde bestaat inmiddels ruim 7 jaar en is een uniek Nederlands concept dat een brug slaat tussen onderzoek en de onderwijspraktijk. Er is ook nog steeds behoefte aan de Kennisrotonde, getuige het grote aantal vragen dat dat kalenderjaar is binnengekomen en het groeiende aantal websitebezoekers. Dit hoofdstuk reflecteert op de geleerde lessen tot nu toe en de verwachte ontwikkelingen in de toekomst.

4.1 Stimulerende en belemmerende factoren

Het in kaart brengen van de (ervaren) succes- en faalfactoren is niet eerder onderdeel geweest van een evaluatie van de Kennisrotonde. Om hier een beeld van te kunnen geven, werd dit onderwerp besproken tijdens de groepsgesprekken met stafmedewerkers van het NRO, kennismakelaars en interne reviewers.

Stimulerende factoren

In de groepsgesprekken kwam naar voren dat het grootste succes van de Kennisrotonde is dat het concept blijkt te werken zoals het vooraf bedacht is. Vragen uit de praktijk worden als uitgangspunt genomen, wat in feite 'dwingt' om aan de behoefte van de vraagsteller te voldoen. Dit maakt het laagdrempelig voor onderwijsprofessionals om kennis te nemen van resultaten uit wetenschappelijk onderzoek en stimuleert het maken van evidence-informed keuzes.

Vooral de volgende aspecten dragen bij aan het succes van de Kennisrotonde:

- Bij de oprichting van de Kennisrotonde was er veel ruimte om dingen uit te proberen. Er was wel een duidelijke hoofdtaak, namelijk het beantwoorden van vragen inclusief een duidelijk beeld over het beoogde type vragen (met een bepaalde mate van causaliteit: draagt x bij aan y?). Hoe het beantwoordingsproces het beste ingericht kon worden, is echter gaandeweg ontdekt en daar was ook ruimte voor.
- Het ontsluiten van wetenschappelijke kennis en de manier van communiceren hierover is een belangrijk aspect dat zorgt voor succes en groei van de Kennisrotonde. Volgens enkele geïnterviewden hebben onderzoekers die wetenschappelijke onderzoeken publiceren veelal weinig expertise op het gebied van communicatie. Hierdoor ontbreekt bij hen de kennis om de resultaten uit wetenschappelijk onderzoek zodanig te ontsluiten dat het onderwijsveld er laagdrempelig kennis van kan nemen. Voor de Kennisrotonde (en binnen het NRO als geheel) is daar een apart team voor beschikbaar dat communicatie als taak heeft. De communicatie wordt dus professioneel aangepakt, wat volgens geïnterviewden heeft geleid tot een toename van de bekendheid van de

Kennisrotonde. Ook doet de Kennisrotonde aan verspreiding van kennis via sociale media en zijn medewerkers regelmatig aanwezig op congressen.
- De betrokkenen bij de Kennisrotonde hebben van nature een sterke lerende houding. Iedereen zoekt naar mogelijke verbeterpunten en er wordt ruimte gemaakt om nieuwe dingen te proberen. Dit komt de kwaliteit van de Kennisrotonde ten goede en maakt het werk veelzijdig en uitdagend.

Belemmerende factoren

Naast de succesfactoren zijn in de groepsgesprekken een drietal belemmerende factoren benoemd:
- In de periode februari - maart 2021 is het NWO-netwerk, waar de Kennisrotonde gebruik van maakt, gehackt. Dit heeft ervoor gezorgd dat de website een aantal weken afgesloten moest worden in verband met het risico op besmetting. Het werk bij de Kennisrotonde kwam hierdoor enige tijd volledig stil te liggen.
- Door de coronapandemie zijn er niet alleen minder vragen gesteld aan de Kennisrotonde, maar was er ook minder contact tussen kennismakelaars. Vooral in die periode is gebleken dat regelmatig contact tussen kennismakelaars, waaronder ook fysiek overleg, van belang is voor het functioneren van de Kennisrotonde. Door de beperkende coronamaatregelen hebben er ook minder PR-activiteiten plaatsgevonden en is er minder contact geweest met stakeholders.
- De Kennisrotonde heeft een tijdje last gehad van capaciteitsproblemen, doordat enkele kennismakelaars tegelijkertijd vertrokken. Ondanks dat er voldoende aanbod was van nieuwe kennismakelaars, kostte het best wat tijd om nieuwe medewerkers intern op te leiden. Hierdoor liep de doorlooptijd van het beantwoorden van vragen een tijdje op. Ook heeft de Kennisrotonde vanwege de krappe arbeidsmarkt een tijdje zonder coördinator gezeten.

4.2 Experiment versnelde Kennisrotonde

Van mei tot en met december 2021 liep er in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs (NP Onderwijs) een versnelde procedure bij de Kennisrotonde. In die periode konden vraagstellers terecht met kennisvragen over het NP Onderwijs. Tijdens deze versnelde procedure kregen vraagstellers zo snel mogelijk, maar uiterlijk binnen 3 weken, een wetenschappelijk onderbouwd antwoord op hun vraag. Het doel was om in de periode mei-december 2021 tien vragen uit po/vo te beantwoorden en vijf uit mbo.

De versnelde procedure is onder de aandacht met behulp van diverse PR-activiteiten, zoals via sociale media, de website van het NRO en advertenties in vakbladen. In totaal zijn in de desbetreffende periode tien vragen aan de Kennisrotonde gesteld. Negen vraagstellers zijn geholpen, waarvan vier door middel van de versnelde beantwoording door de Kennisrotonde, twee door doorverwijzing naar een eerder antwoord op de Kennisrotonde en drie door middel van een doorverwijzing naar een andere bron.[36] De vraagsteller die niet geholpen is, gaf geen gehoor aan het contact dat meermaals vanuit de Kennisrotonde werd gelegd.

De vier vraagstellers die vanuit de versnelde procedure een antwoord hebben ontvangen op hun aan het NP Onderwijs gerelateerde vraag hebben binnen drie weken een eerste conceptantwoord ontvangen op basis van snel gevonden relevante literatuur. Vanwege de snelheid waarmee de conceptantwoorden zijn opgesteld, is een strengere reviewprocedure gehanteerd dan normaal. Na het doorlopen van de reviewprocedure zijn de antwoorden definitief gemaakt en online gekomen.

36 O.a. een doorverwijzing naar de CED-groep, omdat het een informatievraag betrof.

Voorafgaand aan de versnelde procedure en ook nadien wisten onderwijsprofessionals de Kennisrotonde goed te vinden met vragen gerelateerd aan de coronasituatie. In totaal zijn er 27 aan het NP Onderwijs gerelateerde vragen gesteld aan de Kennisrotonde.

Tabel 4.1 In totaal zijn 27 aan het NP Onderwijs gerelateerde vragen ingediend bij de Kennisrotonde

Periode	# vragen	Onderwijssector	Onderwerpen
Voor mei 2021			
	5	po	lerarentekort, leerachterstanden/winst, technisch lezen, spelling, lezen/begrijpend lezen
	1	vo	achterstanden
	2	mbo	zelfregulerend leren, instroom
Versnelde procedure (mei - dec 2021)			
	3	po	begrijpend lezen, leerroutes
	4	vo	onderwijsachterstanden, corona, coaching
	1	mbo	groepsgrootte
	1	mbo/volwasseneneducatie	flexibel/gepersonaliseerd onderwijs
	1	po/vo	gelijke kansen, onderwijsachterstanden, corona
Dec 2021 - heden			
	1	po	doubleren
	2	vo	eindexamenresultaten
	2	po/vve	spraak en taalontwikkeling
	4	mbo	loopbaanbegeleiding, intrinsieke motivatie, doorlopende leerlijn, overgang en selectie
Totaal	**27**		

Bron: Zelfevaluatie 2022, NRO Kennisrotonde

In de gehouden interviews werd bevestigd dat een aantal vraagstellers hun conceptantwoord binnen drie weken hadden ontvangen, maar dat er daarna nog wat tijd overheen ging om de antwoorden verder uit te werken en online te publiceren. Dit is dan ook de geleerde les uit de versnelde procedure: drie weken voor het formuleren van een wetenschappelijk onderbouwd antwoord is erg kort. Er gaat vaak al een week overheen om contact te leggen met de vraagstellers en goed zicht te krijgen op hun precieze behoefte. In het kader van NP Onderwijs gerelateerde vragen zijn onvoldoende evaluatieformulieren ingevuld om conclusies te kunnen trekken over de tevredenheid van de betreffende vraagstellers en bruikbaarheid van de verkregen antwoorden bij de interventiekeuzes die scholen moesten maken. Het ging tenslotte ook maar om vier vraagstellers tijdens de versnelde procedure.

4.3 Verwachte ontwikkelingen

Mogelijke verbetertrajecten

Uit de recente zelfevaluatie van de Kennisrotonde en de groepsgesprekken is een aantal verbetertrajecten te destilleren die deels al in gang zijn gezet:

- Meer gebruikmaken van digitale middelen en kanalen om de bekendheid van de Kennisrotonde te vergroten. Hierbij kan gedacht worden aan het organiseren van webinars, het ontsluiten van kennis via Onderwijskennis.nl, en het maken en verspreiden van korte kennisclips. In 2022 heeft een kennismakelaar op eigen initiatief twee online webinars gehouden op basis van een aantal vragen rondom eenzelfde thema. Dit was een groot succes gezien het bereik van 250 deelnemers. Het NRO denkt erover na om jaarlijks een aantal webinars te organiseren waarin enkele prangende vragen worden beantwoord.
- Meer evenredig bereik onder doelgroepen nastreven. Uit eerdere evaluaties blijkt dat vraagstellers vooral in het po werkzaam zijn, hoewel de variëteit van de vraagstellers in de tijd is toegenomen. Er zou gerichter ingezet kunnen worden op bepaalde sectoren om daar het gebruik van de Kennisrotonde te stimuleren.
- Zowel voor websitebezoekers als voor intern gebruik is het goed om het overzicht aan beantwoorde vragen inzichtelijker te maken en het zoeken naar vragen te vergemakkelijken. Daarmee zou het eenvoudig moeten worden om te destilleren of een vraag al is gesteld. Het aantal thema's en de overlap tussen thema's kunnen mogelijk worden teruggebracht.
- Zo snel mogelijk overgaan tot vraagarticulatie als een vraag is binnengekomen. Daarmee kan snel richting worden gegeven aan wat er nodig is voor de vraagbeantwoording. Na vraagarticulatie kan eventueel ook een andere kennismakelaar de vraag oppakken.
- Er blijkt behoefte te zijn aan vaker (fysiek) overleg tussen kennismakelaars, zodat ze bijv. met elkaar kunnen sparren of de binnengekomen vragen kunnen doorspreken. Binnen de Kennisrotonde wordt nagedacht over hoe dit gefaciliteerd kan worden.

Ook bevatten de uitkomsten van de enquêtes onder vraagstellers en websitebezoekers een aantal suggesties voor verbetering:

"Zorg dat de Kennisrotonde standaard genoemd wordt in lerarenopleidingen, zodat studenten weten dat ze daar kennis kunnen ophalen."

"Terugkoppeling vragen van docenten die zelf onderzoek doen, zodat dit ook gebundeld op de website terug te vinden is. Dat met elkaar delen zou een grote meerwaarde hebben."

"Maak een tijdschrift van de artikelen en geef dit uit, middels een abonnementsconstructie."

"Wellicht dat ook de inspectie scholen op de mogelijkheid van de Kennisrotonde kan wijzen."

"Ik had een drempel om mijn vraag bij de kennisrotonde neer te leggen, omdat ik dacht dat mijn vraag niet interessant genoeg zou zijn. Ik denk dat het helpt (meer) uit te dragen dat je met heel laagdrempelige vragen al contact kunt zoeken met de Kennisrotonde."

"Korte en bondige nieuwsbrief per maand over de Kennisrotonde"

Scenario's voor de toekomst

De doelstelling die de Kennisrotonde zich in 2021/2022 had opgelegd was om per jaar ten minste 100 (nieuwe) vragen snel (binnen 10 weken) te beantwoorden op een wetenschappelijk verantwoorde en toegankelijke wijze. In de praktijk blijkt het lastig om hier volledig aan te voldoen. Het aantal vragen dat jaarlijks in behandeling is genomen, groeide tot bijna 300 voordat de coronacrisis begon, waarvan in de laatste jaren ruim 100 nieuw waren. Zelfs in 2021 en 2022 werden bijna 200 vragen beantwoord. Het aantal nieuwe vragen bleef met zo'n 50 in de laatstgenoemde jaren wel achter. Ook al doordat vaker werd doorverwezen naar een andere bron of een eerder gegeven antwoord. Logischerwijs zal het laatste zich in de toekomst steeds vaker voordoen. Enkele geïnterviewden spraken al de verwachting uit dat het aantal vragen op een gegeven moment zal opdrogen. Het aantal beschikbare antwoorden op Kennisrotonde.nl zal op een gegeven moment toereikend zijn en er zal wellicht ook meer gebruikgemaakt worden van andere kennisbronnen zoals Onderwijskennis.nl, die ook steeds meer informatie bevatten. Wanneer dit punt bereikt wordt, is lastig in te schatten. Dat zal de tijd moeten uitwijzen. Er zijn in ieder geval geen aanwijzingen dat dit op korte termijn het geval zal zijn.

Nu de coronacrisis voorbij is, neemt het aantal ingediende vragen weer snel toe. Uit de interviews blijkt dat in het eerst kwartaal van 2023 al ongeveer de helft van het totaal aantal vragen in 2022 is binnengekomen. Ook wordt vanuit het Groeifonds tot 2032 geïnvesteerd in de Ontwikkelkracht van het onderwijs. Dit betreft investeringen in kennisdeling, in de ontwikkeling van effectieve interventies, in het versterken van de onderzoeks- en verbetercultuur op scholen en in het professionaliseren van leraren en schoolleiders. De verwachting is dat het aantal vragen aan de Kennisrotonde door Ontwikkelkracht zal toenemen, onder meer doordat scholen in de onderzoeks- en verbetercultuurtrajecten meer evidence-informed zullen (willen) gaan werken. Voor de periode 2023-2026 is ingeschat dat 100 vragen in het kader van het Groeifonds verwacht kunnen worden. Verder ziet het NRO zelf ook kansen voor een grotere rol voor de Kennisrotonde in het beantwoorden van beleidsvragen. [37]

Een genoemd knelpunt bij de beantwoording van vragen is de relatief korte doorlooptijd van tien weken. De gemiddelde doorlooptijd voor een nieuw antwoord is in alle jaren hoger dan tien weken. Het aandeel vragen waarvoor binnen tien weken een nieuw antwoord is opgesteld, is grofweg een derde per jaar. De doelstelling op doorlooptijd voor nieuwe antwoorden is daarmee niet behaald. Er heerst bovendien een spanningsveld tussen kwaliteit en doorlooptijd: de kwaliteit moet hoog zijn en blijven en tegelijkertijd moet de beantwoording van vragen relatief snel. Omdat de doorlooptijd al enige tijd een aandachtspunt is, zal het bij een toenemend aantal vragen steeds lastiger worden om een relatief korte doorlooptijd te kunnen realiseren.

In grote lijnen zijn er twee scenario's mogelijk voor de toekomst van de Kennisrotonde, afhankelijk van de doelstellingen die worden afgesproken:

1. Voortzetting van de huidige doelstellingen;
2. Naar ambitieuzere doelstellingen.

Als de ambitie blijft om jaarlijks 100 nieuwe vragen te beantwoorden, binnen een maximale doorlooptijd van 10 weken, dan ligt het voor de hand dat met het huidige budget dezelfde knelpunten blijven optreden als in de afgelopen jaren. De Rijksbijdrage voor de Kennisrotonde is sinds de oprichting ervan jaarlijks gelijk gebleven. Het NRO legt dan ook al sinds de oprichting jaarlijks geld bij, omdat de Rijksbijdrage volgens geïnterviewden niet voldoende is om alle vragen goed te beantwoorden. Het uitgegeven gemiddelde bedrag per nieuw antwoord lijkt op basis van een sterk versimpelde berekening ook toe te nemen over tijd, wellicht vanwege toenemende

[37] Waterreus, I. & L. Sipma (2023). *Kennisingrediënten voor onderwijsbeleid. Verkenning naar de mogelijkheden om de impact van onderzoek op onderwijsbeleid te versterken en de rol van het NRO daarbij*. Den Haag: NRO.

complexiteit van de vragen, doordat de kwaliteitsborging steeds meer inhoud heeft gekregen en de lat qua kwaliteit hoger is komen te liggen. Zo wordt er sinds kort ook gebruikgemaakt van externe reviewers en zijn nagesprekken met vraagstellers een standaardonderdeel geworden in het beantwoordingsproces. De huidige doelstelling om 100 nieuwe vragen binnen de doorlooptijd van 10 weken op een wetenschappelijk verantwoorde en toegankelijke wijze te beantwoorden, is met het huidige budget dan ook vermoedelijk een te grote uitdaging.

Deze uitdaging wordt nog groter als de ambities van de Kennisrotonde nog verder zouden worden aangescherpt, bijvoorbeeld als door het Groeifonds nog meer vragen bij de Kennisrotonde terechtkomen en verwacht wordt dat deze zullen worden beantwoord. Indien de Rijksbijdrage niet meegroeit zal het NRO zelf steeds meer geld moeten toeleggen, wat ten koste gaat van andere activiteiten binnen het NRO waarvoor deze middelen eigenlijk bedoeld zijn. Bovendien is er een risico op onvoldoende capaciteit om aan de toenemende behoefte te kunnen voldoen. Ondanks uit recente werving van nieuwe kennismakelaars blijkt dat er voldoende aanbod is van geschikte onderzoekers die als kennismakelaar aan de slag willen, kost het opleiden van nieuwe kennismakelaars tijd. In de tussentijd kan de doorlooptijd van de beantwoording oplopen, wat als eens eerder is gebeurd vanwege capaciteitsproblemen.

Bovendien werpen de uitkomsten van deze evaluatie de vraag op of het nodig is om vast te blijven houden aan het streven van een doorlooptijd van maximaal 10 weken. Vraagstellers hebben vaak geen haast met het antwoord en zijn over het algemeen tevreden over de huidige langere doorlooptijd dan 10 weken. Bovendien helpt de vraagarticulatie an sich vraagstellers vaak al een eind op weg. Bij de vraagarticulatie wordt ook altijd met de vraagsteller besproken hoe snel zij een antwoord nodig hebben. Een meer praktischere doelstelling op het gebied van doorlooptijd zou kunnen zijn: alleen daar waar nodig komt het antwoord snel (binnen 10 weken), in overige gevallen zou bijvoorbeeld een maximale doorlooptijd van 15 weken gehanteerd kunnen worden als doelstelling.

Referenties

Van de Aa, R., S. Beekhoven, M. Gijsel, C. Tearlings & L. Uiterwijk (2020). *Benutting van antwoorden van de Kennisrotonde. Een verkenning.* Den Haag: NRO Kennisrotronde.

Van den Berg, T. & F. van Urk (2020). *De impact van de Kennisrotonde op en via websitebezoekers. Impact van het NRO.* Utrecht: Berenschot.

Van den Berg, N. & C. Teurlings (2019). *Van praktijkvraag naar onderzoeksvraag*. Den Haag: NRO Kennisrotonde.

Van der Meer, M., F. Cörvers & R. van der Aa (2023). *Onderwijs aan het werk – 2023*. Den Haag: CAOP.

Van Leeuwen, M.J.M. (2016). *Evaluatie pilot Kennisrotonde*. Amersfoort/Den Haag: Twijnstra Gudde.

NRO Kennisrotonde (2018). *De resultaten van 2 jaar Kennisrotonde*. Den Haag: NRO Kennisrotonde.

NRO Kennisrotonde (2022). *Zelfevaluatie 2016-2022*. Den Haag: NRO Kennisrotonde.

Schenke, W., P. van Schaik, I. Heemskerk & M. Boogaard (2019). *Beter benutten van kennis uit onderzoek en onderwijspraktijk. Kansrijke aanpakken voor docentgroepen.* Amsterdam: Kohnstamm Instituut.

Van der Vegt, A.L. & E. Jacobs (2015). *Kennisrotonde Nieuwe Stijl. Eindverslag van de kwartiermakers Anne Luc van der Vegt en Eef Jacobs.* Utrecht: Oberon.

Waterreus, I. & L. Sipma (2023). *Kennisingrediënten voor onderwijsbeleid. Verkenning naar de mogelijkheden om de impact van onderzoek op onderwijsbeleid te versterken en de rol van het NRO daarbij.* Den Haag: NRO.

Ulrich, R., H. van Veen, M. Wats & F. de Vijlder (2021). *Omwille van goed onderwijs. Verkenning scenario's kennisinfrastructuur onderwijs.* Baarn: Galan Groep.

Bijlage A Vragenlijst vraagstellers

Welkom bij deze vragenlijst over de Kennisrotonde. Met deze vragenlijst willen we een beeld krijgen van de bekendheid van de Kennisrotonde, het doel van het indienen van vragen bij de Kennisrotonde en de bruikbaarheid van de geformuleerde antwoorden. Daarmee wordt de Kennisrotonde geëvalueerd en mogelijk verder verbeterd.

We zijn erg benieuwd naar uw mening als vraagsteller en stellen uw deelname zeer op prijs. Het invullen duurt maximaal 15 minuten en alle antwoorden worden anoniem en volgens de AVG verwerkt.

Bij voorbaat hartelijk dank voor uw deelname!

1. Hoe kwam u bij de Kennisrotonde terecht? *U kunt meerdere antwoorden aanvinken*
   - Via internet
   - Via een collega
   - Via social media
   - Via een folder
   - Via een bericht/artikel in de media
   - Via een congres/symposium/workshop
   - Anders, namelijk …
   - Weet ik niet meer

2. Hoeveel vragen heeft u tot nu toe ingediend bij de Kennisrotonde?
   - 1
   - 2
   - 3
   - 4
   - 5 of meer

Indien meer dan 1 vraag ingediend: Wilt u de rest van deze enquête beantwoorden voor de laatste vraag die u heeft ingediend waarvoor antwoord gegeven is?

3. Namens wie heeft u de vraag bij de Kennisrotonde ingediend? U kunt meerdere antwoorden aanvinken.
   - Namens mijzelf
   - Namens mijzelf en één (of meer) individuele collega('s)
   - Namens het team, de vaksectie of de werkgroep waarvan ik deel uitmaak
   - Namens de directie
   - Namens een groep scholen
   - Anders, namelijk_____
   - Weet ik niet meer

4. Wat was het doel van de (laatste) vraag die u bij de Kennisrotonde heeft ingediend? *U kunt meerdere antwoorden aanvinken.*
   - Wetenschappelijke bevestiging krijgen van onze huidige werkwijze
   - Onderbouwde keuzes kunnen maken voor het verbeteren van ons onderwijs
   - Wetenschappelijk bewijs krijgen voor een mogelijke onderwijsvernieuwing
   - Tips krijgen voor een onderwijskundig probleem
   - Onderbouwde ideeën krijgen voor het ontwerpen van onderwijs
   - Mijn eigen functioneren verbeteren (professionalisering)

- Anders, namelijk_____
- Weet ik niet meer

5. Sloot de inhoud van de (laatste) vraag die u heeft ingediend bij de Kennisrotonde aan bij een van de speerpunten in het beleid van de school?
   - Ja, volledig
   - Ja, gedeeltelijk
   - Nee, niet of nauwelijks
   - Weet ik niet meer
   - Niet van toepassing

6. Hoe belangrijk vond u de (laatste) vraag die u bij de Kennisrotonde heeft ingediend voor uzelf en anderen in de organisatie? Wilt u voor elk van de onderstaande personen aangeven hoe belangrijk de vraag voor hen was?
   [Erg onbelangrijk/Onbelangrijk/Belangrijk/Erg belangrijk/Weet ik niet/n.v.t.]
   - Voor mijzelf
   - Voor mijzelf en een (of meer) collega('s)
   - Voor het team waarvan ik deel uitmaak
   - Voor de directie
   - Voor anderen

7. Was het voor u belangrijk om snel antwoord te krijgen op uw (laatste) vraag aan de Kennisrotonde?
   - Ja, antwoord was snel nodig
   - Ja, enigszins
   - Nee
   - Weet ik niet meer

8. Welke redenen speelden voor u een rol om uw (laatste) vraag juist aan de Kennisrotonde voor te leggen? *U kunt meerdere antwoorden aanvinken*
   - Ik heb zelf geen toegang tot wetenschappelijke bronnen
   - Ik vind het lastig om wetenschappelijke artikelen te lezen
   - Ik heb onvoldoende tijd om zelf het antwoord te zoeken in de literatuur
   - De antwoorden die ik al op de website van de Kennisrotonde had gelezen spraken me aan
   - Ik werd gevraagd of geadviseerd door anderen om een vraag bij de Kennisrotonde in te dienen
   - Anders, namelijk_____
   - Weet ik niet meer [uitsluitend]

9. Heeft u andere acties ondernomen om een antwoord te krijgen op uw (laatste) vraag?
   - Ja, namelijk_____
   - Nee
   - Weet ik niet meer

10. Is de oorspronkelijke (laatste) vraag die u heeft ingediend bij de Kennisrotonde nog gewijzigd nadat u contact heeft gehad met de kennismakelaar van de Kennisrotonde?
    - Mijn oorspronkelijke vraag is (bijna) letterlijk gehandhaafd
    - Mijn vraag is inhoudelijk hetzelfde gebleven, maar anders geformuleerd
    - Mijn vraag is inhoudelijk versmald
    - Mijn vraag is inhoudelijk verbreed
    - Mijn vraag is inhoudelijk veranderd in een andere vraag dan die ik had ingediend
    - Weet ik niet meer

11. Wat heeft het doorspreken van uw (laatste) vraag met de kennismakelaar opgeleverd voor u? *U kunt meerdere antwoorden aanvinken*
    - Het heeft mij geholpen een beter beeld te krijgen van het vraagstuk waar mijn oorspronkelijke

vraag over ging
- Het heeft mij geholpen mijn vraag toe te spitsen op dat waar het me vooral om gaat
- Het heeft mij geholpen om met collega's in gesprek te gaan over de vraag die ik had ingediend
- Ik heb daardoor een beter beeld gekregen van het antwoord dat ik kon verwachten
- Het heeft voor mij niets toegevoegd/opgeleverd
- Anders, namelijk_____
- Weet ik niet meer [uitsluitend]

12. In hoeverre gaf het antwoord van de Kennisrotonde antwoord op de uiteindelijk geformuleerde vraag?
    - Volledig
    - Grotendeels wel
    - Grotendeels niet
    - Niet
    - Weet ik niet meer

13. Hoe beoordeelt u de praktische bruikbaarheid van het verkregen antwoord?
    - Zeer groot
    - Groot
    - Neutraal
    - Klein
    - Zeer klein
    - Dat is me (nog) niet duidelijk

14. Kunt u uw antwoord toelichten? [open vraag]

15. Heeft het antwoord op uw (laatste) vraag aan de Kennisrotonde geholpen bij het maken van een keuze in uw werk/school?
    - Ja
    - Nee
    - Nog niet, maar waarschijnlijk wel in de toekomst
    - Weet ik niet meer
    - Niet van toepassing

16. In hoeverre heeft het antwoord geholpen bij onderstaande vervolgstappen?
    [Helemaal oneens/Oneens/Eens/Helemaal eens/N.v.t.]
    - Het antwoord bood aanknopingspunten voor onze onderwijsvernieuwing
    - Het antwoord bood informatie ter onderbouwing van onze huidige werkwijze
    - Het antwoord bood aanknopingspunten voor het ontwerpen van ons onderwijs
    - Het antwoord bood aanknopingspunten om in onze organisatie met elkaar in gesprek te gaan
    - Het antwoord heeft geleid tot onderwijsverbetering (bijvoorbeeld verandering in het handelen van de leraren of in het curriculum)
    - Het antwoord bood aanknopingspunten voor de oplossing van ons onderwijsprobleem
    - Ik ben (we zijn) nog aan het nadenken over de gevolgen van het antwoord voor het onderwijs

17. Kunt u uw antwoord(en) toelichten? [open vraag]

18. Aan wie heeft u het antwoord laten lezen? *U kunt meerdere antwoorden aanvinken*
    - Ik heb het niet aan anderen laten lezen
    - Aan collega's van mijn eigen bouw of afdeling
    - Aan alle collega's in de organisatie
    - Aan de directie
    - Aan collega's buiten onze organisatie
    - Aan anderen, namelijk_____

- Weet ik niet meer

19. Geef van onderstaande stellingen aan in hoeverre u het ermee eens bent.
[Helemaal oneens/Oneens/Eens/Helemaal eens/Weet ik niet/n.v.t.]
    - Het antwoord was begrijpelijk
    - Er was voldoende tijd in mijn organisatie om iets met het verkregen antwoord te kunnen doen
    - Het antwoord kon eenvoudig worden toegepast in onze school/scholen
    - Er was voldoende steun van mijn leidinggevende om iets met het antwoord te doen
    - Er was voldoende draagvlak binnen het team om iets met het antwoord te doen
    - Het antwoord heeft bij ons op school een inhoudelijk gesprek op gang gebracht
    - Het antwoord heeft meer inzicht gegeven in wat er in het onderwijs werkt en waarom

20. Welke functie had u ten tijde van het indienen van uw (laatste) vraag? [open vraag]

21. In (of voor) welke sector werkte u ten tijde van het indienen van uw (laatste) vraag? *U kunt meerdere antwoorden aanvinken*
    - Basisonderwijs
    - (Voortgezet) speciaal onderwijs
    - Voortgezet onderwijs
    - Middelbaar beroepsonderwijs
    - Hoger beroepsonderwijs
    - Wetenschappelijk onderwijs
    - Anders, namelijk_____

22. Wat is uw inschatting over de mate van bekendheid van de Kennisrotonde onder onderwijsprofessionals in deze sector?
    - Zeer lage bekendheid
    - Lage bekendheid
    - Gemiddelde bekendheid
    - Grote bekendheid
    - Zeer grote bekendheid
    - Weet ik echt niet

23. Heeft u suggesties voor het verbeteren van de Kennisrotonde? [open vraag]

Dit was het einde van de vragenlijst. Hartelijk dank voor het invullen!

Bijlage B Vragenlijst websitebezoekers

Welkom bij deze vragenlijst over de Kennisrotonde. Met deze vragenlijst willen we een beeld krijgen van de bekendheid van de Kennisrotonde, het doel van het raadplegen van de website en de bruikbaarheid van de vragen en antwoorden op de website. Daarmee wordt de Kennisrotonde geëvalueerd en mogelijk verder verbeterd.

We zijn erg benieuwd naar uw mening als websitebezoeker en stellen uw deelname zeer op prijs. Het invullen van de vragenlijst duurt ongeveer 10 minuten en alle antwoorden worden anoniem en volgens de AVG verwerkt.

Mogelijk heeft u meerdere vragen en antwoorden op de website van de Kennisrotonde bekeken. Wilt u deze vragenlijst dan invullen met de door u het laatst bekeken vraag en antwoord in gedachten?

Bij voorbaat hartelijk dank voor uw deelname!

1. Wie heeft het initiatief genomen om de website van de Kennisrotonde te raadplegen? *U kunt meerdere antwoorden aanvinken*
   - Ikzelf
   - Ik, samen met een (of meer) individuele collega('s)
   - Het team/vaksector of werkgroep waarvan ik deel uitmaak
   - De directie
   - Een groep scholen
   - Anders, namelijk_____
   - Weet ik niet meer

2. Hoe kwam u bij de Kennisrotonde terecht? *U kunt meerdere antwoorden aanvinken*
   - Via internet
   - Via een collega
   - Via social media
   - Via een folder
   - Via een bericht/artikel in de media
   - Via een congres/symposium/workshop
   - Anders, namelijk_____
   - Weet ik niet meer

3. Waarvoor had u het antwoord nodig/ of bezocht u de website? *U kunt meerdere antwoorden aanvinken*
   - Wetenschappelijke bevestiging krijgen van onze huidige werkwijze
   - Onderbouwde keuzes kunnen maken voor het verbeteren van ons onderwijs
   - Wetenschappelijk bewijs krijgen voor een mogelijke onderwijsvernieuwing
   - Tips krijgen voor een onderwijskundig probleem
   - Onderbouwde ideeën krijgen voor het ontwerpen van onderwijs
   - Mijn eigen functioneren verbeteren (professionalisering)
   - Anders, namelijk_____
   - Weet ik niet meer

4. Sloot de informatie die u zocht op de website van de Kennisrotonde aan bij de speerpunten in het beleid van de school?
   - Ja, volledig
   - Ja, gedeeltelijk
   - Nee, niet of nauwelijks
   - Weet ik niet meer
   - Niet van toepassing

5. Hoe belangrijk vond u het (laatste) antwoord dat u op de website van de Kennisrotonde heeft bekeken? Wilt u voor elk van de onderstaande personen aangeven hoe belangrijk de informatie voor hen was?
   [Erg onbelangrijk/Onbelangrijk/Belangrijk/Erg belangrijk/Weet ik niet/n.v.t.]
   - Voor mijzelf
   - Voor mijzelf en een (of meer) collega('s)
   - Voor het team waarvan ik deel uitmaak
   - Voor de directie
   - Voor anderen

6. In hoeverre bood het antwoord op de website van de Kennisrotonde de informatie die u zocht?
   - Volledig
   - Grotendeels wel
   - Grotendeels niet
   - In het geheel niet
   - Weet ik niet meer

7. Hoe beoordeelt u de praktische bruikbaarheid van het/de gelezen antwoord(en)?
   - Zeer groot
   - Groot
   - Neutraal
   - Klein
   - Zeer klein
   - Dat is me (nog) niet duidelijk
   - Ik heb alleen het korte antwoord gelezen

8. Wilt u een toelichting geven bij uw antwoord? [open vraag]

9. Heeft het gevonden antwoord op de website van de Kennisrotonde geholpen bij het maken van een keuze in uw werk/school?
   - Ja
   - Nee
   - Nog niet, maar waarschijnlijk wel in de toekomst
   - Weet ik niet meer
   - Niet van toepassing

10. In hoeverre heeft het antwoord geholpen bij onderstaande vervolgstappen?
    [Helemaal oneens/Oneens/Eens/Helemaal eens/N.v.t.]
    - Het antwoord bood aanknopingspunten voor onze onderwijsvernieuwing
    - Het antwoord bood informatie ter onderbouwing van onze huidige werkwijze
    - Het antwoord bood aanknopingspunten voor het ontwerpen van ons onderwijs
    - Het antwoord bood aanknopingspunten om in onze organisatie met elkaar in gesprek te gaan
    - Het antwoord heeft geleid tot onderwijsverbetering (bijvoorbeeld verandering in het handelen van de leraren of in het curriculum)
    - Het antwoord bood aanknopingspunten voor de oplossing van ons onderwijsprobleem
    - Ik ben (we zijn) nog aan het nadenken over de gevolgen van het antwoord voor het onderwijs

11. Kunt u uw antwoorden toelichten? [open vraag]

12. Aan wie heeft u het antwoord/ de antwoorden laten lezen? *U kunt meerdere antwoorden aanvinken*
    - Ik heb het niet aan anderen laten lezen
    - Aan collega's van mijn eigen bouw of afdeling
    - Aan alle collega's in de organisatie
    - Aan de directie
    - Aan collega's buiten onze organisatie
    - Aan anderen, namelijk_____
    - Weet ik niet meer

13. Geef van onderstaande stellingen aan in hoeverre u het ermee eens bent.
    [Helemaal oneens/Oneens/Eens/Helemaal eens/Weet ik niet/n.v.t.]
    - Het antwoord was begrijpelijk
    - Er was voldoende tijd in mijn organisatie om iets met het verkregen antwoord te kunnen doen
    - Het antwoord kon eenvoudig worden toegepast in onze school/scholen
    - Er was voldoende steun van mijn leidinggevende om iets met het antwoord te doen
    - Er was voldoende draagvlak binnen het team om iets met het antwoord te doen
    - Het antwoord heeft bij ons op school een inhoudelijk gesprek op gang gebracht
    - Het antwoord heeft meer inzicht gegeven in wat er in het onderwijs werkt en waarom

14. Welke functie had u ten tijde van het raadplegen van de website van de Kennisrotonde? [open vraag]

15. In (of voor) welke sector werkte u ten tijde van het raadplegen van de website van de Kennisrotonde? *U kunt meerdere antwoorden aanvinken*
    - Basisonderwijs
    - (Voortgezet) speciaal onderwijs
    - Voortgezet onderwijs
    - Middelbaar beroepsonderwijs
    - Hoger beroepsonderwijs
    - Wetenschappelijk onderwijs
    - Anders, namelijk_____

16. Wat is uw inschatting over de mate van bekendheid van de Kennisrotonde onder onderwijsprofessionals in deze sector?
    - Zeer kleine bekendheid
    - Kleine bekendheid
    - Gemiddelde bekendheid
    - Grote bekendheid
    - Zeer grote bekendheid
    - Weet ik echt niet

17. Heeft u suggesties voor het verbeteren van de website van de Kennisrotonde? [open vraag]

Dit was het einde van de vragenlijst. Hartelijk dank voor het invullen!

“De wetenschap dat het goed is.”

SEO Economisch Onderzoek doet onafhankelijk toegepast onderzoek in opdracht van overheid en bedrijfsleven. Ons onderzoek helpt onze opdrachtgevers bij het nemen van beslissingen. SEO Economisch Onderzoek is gelieerd aan de Universiteit van Amsterdam. Dat geeft ons zicht op de nieuwste wetenschappelijke methoden. We hebben geen winstoogmerk en investeren continu in het intellectueel kapitaal van de medewerkers via promotietrajecten, het uitbrengen van wetenschappelijke publicaties, kennisnetwerken en congresbezoek.

SEO-rapport 2023-56
ISBN 978-90-5220-289-1

Informatie & Disclaimer
SEO Economisch Onderzoek heeft op de verkregen informatie en data geen onderzoek uitgevoerd dat het karakter draagt van een accountantscontrole of due diligence. SEO is niet verantwoordelijk voor fouten of omissies in de verkregen informatie en data.

Copyright © 2023 SEO Amsterdam.
Alle rechten voorbehouden. Het is geoorloofd gegevens uit dit rapport te gebruiken in artikelen, onderzoeken en collegesyllabi, mits daarbij de bron duidelijk en nauwkeurig wordt vermeld. Gegevens uit dit rapport mogen niet voor commerciële doeleinden gebruikt worden zonder voorafgaande toestemming van de auteur(s). Toestemming kan worden verkregen via secretariaat@seo.nl.

seo • economisch onderzoek

Roetersstraat 29
1018 WB, Amsterdam

+31 20 525 1630
secretariaat@seo.nl
www.seo.nl